

FC svarer på spørgsmål

INTERVIEW: Er du bevidst om, at mange medarbejdere er hårdt pressede? Hvordan fungerer den nye, fladere struktur? Jeres spørgsmål til Forsvarschefen kredser mest om den store ændring af Forsvaret, der er i fuld gang. Vi har samlet dem i emner og stillet dem videre til general Peter Bartram. ■

● Side 8-9

Intelligence Fusion Centre

UDDANNELSE: NATO har en slags nyhedsbureau for efterretninger, hvor 29 nationaliteter er samlet. Centret er ikke en direkte del af NATO, og det kan have sine fordele. Der er mange forskellige måder, hvorpå Forsvaret kan udnytte den viden, der løbende opdateres i NATO Intelligence Fusion Centre. ■

● Side 12

Hverdag med PTSD

VETERANER: Mange hjemvendte veteraner med PTSD har svært ved at få dagliglivet til at fungere. Ny forskning indikerer, at det måske ikke kun er PTSD-symptomerne, der kræver behandling, men at der også skal arbejdes med veteranernes tilbagevenden til det civile liv. ■

● Side 14

Nye støvler

MATERIEL: En sagsbehandler i FMI var ikke tilfreds med udbuddet, da han skulle finde nye sikkerhedsstøvler, så han tog affære og udviklede i stedet en ny model i samarbejde med en leverandør. Resultatet blev godt. Det, der egentlig kun skulle være en sikkerhedsstøvl til dele af Søværnet, vil alle nu have fødderne i. ■

● Side 17

FORSVARSAVISEN

01

FORSVARET

ÅRGANG 4 · FEBRUAR · 2015

NU SKAL AFGHANERNE SELV

Resolute Support Mission - den nye mission i Afghanistan - bringer nye tider for landet, hvis politi og militær nu selv skal stå for sikkerheden. Samtidig er der et stort behov for at gøre op med korrupcion og magtmisbrug.

Selvom korrupcion bliver opdaget, er det straffrit for landets elite.

Brigadegeneral Morten Danielsson
chef for NATOs Transparency, Accountability and Oversight

Læs tema side 4-7

KORT NYT OM FORSVARET

Niels Bundsgaard til FMI

NYT JOB: Nuværende chef for Forsvarsministeriets Personalestyrelse, generalmajor Niels Bundsgaard, bliver ny direktør for Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse. Han udnævnes samtidig til generallojtnant. Niels Bundsgaard har en lang chefkarriere bag sig i Forsvaret. Han har blandt andet været chef for Hærens Operative Kommando og chef for Danske Division. Han har endvidere været chef for Logistikdivisionen i Forsvarets Materieltjeneste og chef for Planlægningsdivisionen ved Hærens Materielkommando. Niels Bundsgaard tiltræder stillingen den 1. marts 2015. ■

Ebola hold 2 i Sierra Leone

VESTAFRIKA: I skrivende stund siger de 20 danske sundhedsarbejdere, der hjælper med at bekæmpe ebola i Sierra Leone, farvel til hold 2 i lufthavnen i Freetown. Det første ebola hold har været udstationeret siden 19. december. Den sidste uge har begge sundhedshold været sammen i Port Loko, travlt beskæftiget med at træne og videregive erfaringer. En af sygeplejerskerne blev i januar evakueret efter et mindre uheld med hul i en handske, men hun er nu udenfor mistanke for at være smittet. ■

Foto: Arkiv

LÆS FLERE NYHEDER, GÅ I DYBDEN MED FOKUSOMRÅDER ELLER SE VIDEOER PÅ FORSVARET.DK

Forsvarets Rekruttering vil med denne kampagne give et nyt og mere nuanceret billede af Forsvaret og officersuddannelserne.

major Anders Christian Bech
Forsvarets Rekruttering

Læs mere om tankerne bag kampagnen på side 23

INDHOLD

Kort nyt
SIDE 2-3

Tema: Resolute Support Mission
SIDE 4-7

Interview
SIDE 8-9

Indland
SIDE 10-11

Udland
SIDE 12-13

Forskning/analyse
SIDE 14-15

Materiel
SIDE 16-17

Arbejdspladsen
SIDE 18-21

Uddannelse/karriere
SIDE 22-23

Sport og sundhed
SIDE 24-25

Kultur og identitet
SIDE 26-27

Navne
SIDE 28-29

Set udefra
SIDE 30-31

Bagsiden
SIDE 32

I SIDSTE ØJEBLIK / NYHEDER FRA IND- OG UDLAND

Esbern Snare hjemme igen

OCEAN SHIELD: Den 19. december 2014 kom Søværnets støtteskib Esbern Snare igen til Danmark efter at have været indsat i internationale operationer i mere end et år i træk.

Det lange stræk med udsendelser begyndte med deltagelse i NATOs pirateribekæmpelse i september 2013, også kendt som Operation Ocean Shield (OOS). I januar 2014 blev skibet beordret til Middelhavet som kommando- og eskorteskib i forbindelse med transport af kemiske stoffer ud af Syrien, Operation RECSYR. Og i maj 2014 vendte skibet så tilbage til Det Indiske Ocean for igen at træde ind i OOS, denne gang som kommandoskib for den dansk-ledede internationale stab, der forestod operationerne. ■

Forsvaret får finansdirektør

ØKONOMI: I januar fik Forsvaret en finansdirektør, Anja Erichsen Studier. Hun har en baggrund som blandt andet økonomidirektør i Hærens Operative Kommando og økonomichef i Danmarks Radio. Nu står hun i spidsen for Det Økonomiske Partnerelement ved Værnsfælles Forsvarskommando og sidder til daglig i Karup. Partnerelementet er oprettet, som en del af professionaliseringen af Forsvarets økonomistyring. Det skal give mere rådgivning til Forsvarets budgetansvarlige chefer og bliver en spydspis for standardiseringen af Forsvarets økonomi og beslutningsstøtte. I sidste ende skal det munde ud i, at Forsvaret får flere aktiviteter og øvelser for pengene. ■

Kontant anerkendelse

INNOVATION: Tre teknikere fra Helicopter Wing Karup modtog i januar kontante anerkendelser på i alt 150.000 kroner. Dem modtog de, fordi deres selvudviklede Blow Off Valve-tester (BOV) sparer Forsvaret for ca. 1,5 millioner kroner – om året.

En BOV-tester bruges til at teste de ventiler, der sidder i helikopterens motor. Tidligere måtte man sende dem til producenten i England for at blive testet, hvilket kostede cirka 40.000 pund pr gang. Øvelserne i programmet er hentet fra app'en Træn med Forsvaret. Du kan også finde folderen elektronisk på Forsvarets Sundhedstjenesteside på FIIN og på www.forsvaret.dk/fsu. ■

FOTO: GRAB FRA VIDEOEN 'GENERAL PÅ PRØVE' PÅ FORSVARET.TV

For mange af de unge soldater, er det her en del af den daglige træning, og der har de ikke nogen problemer med at bestå. Men det er godt for os andre også, fordi det styrker kroppen, og det styrker vores velvære.

H.-C. Mathiesen
generalmajor, chef for Hærstaben
efter gennemførelse af de nye basiskrav.

SCAN KODEN OG SE VIDEOEN 'GENERAL PÅ PRØVE'

FOTO: INGENIØRREGIMENTET

Fyrværkeriulykker skaber ekstra opmærksomhed

December er årets travleste måned for ammunitionsrydderne på grund af fyrværkeri. Og omkring det forgangne årsskifte var der særligt travlt. - Vi har især kunnet mærke en stigning efter ulykken i Hobro i år (hvor to blev dræbt, red.). Folk er blevet mere bevidste om fyrværkeri og skiller sig af med det. Den 1. januar i år havde vi dobbelt så mange henvendelser som 1. januar 2014, forklarer Søren, der var vagthavende fra 29. december. Læs mere på Hærens hjemmeside: www.kortlink.dk/frtb

STYRKEN I IRAK ER NU JUSTERET

I kampen mod ISIL har Peshmergas sikkerhedsstyrker lidt store tab til improviserede miner. Derfor indgik uddannelse i imødegåelse af improviserede miner, som en del af opgaverne for det danske styrkebidrag under operation Shader i det nordlige Irak. Foto: Forsvaret

Det danske bidrag til Operation Shader er hjemme igen. Samtidig øges bidraget til Inherent Resolve, så der nu er færre danske soldater i det nordlige Irak og flere soldater vest for Bagdad.

AF MAJOR ERIK BØTTGER / VÆRNSFÆLLES FORSVARSKOMMANDO

MISSION

30 soldater fra Hæren har siden den 22. november 2014 uddannet cirka 400 kurdiske Peshmerga sikkerhedsstyrker i førstehjælp, skydning og forhold over for miner i det nordlige Irak. Den danske styrke, som primært kommer fra Høvelte, har den 1. februar afsluttet opgaven, der havde navnet Operation Shader, og de er nu tilbage i Danmark.

Samtidig med at Danmark lukker ned for denne indsats, skruer Forsvaret op for det landmilitære styrkebidrag til Operation Inherent Resolve i det centrale Irak. Her er hovedstyrken allerede i fuld gang med at forberede uddannelsen af irakiske sikkerhedsstyrker 180 kilometer vest for Bagdad. Denne styrke bliver forstærket de kommende dage, så det samlede landmilitære bidrag i løbet af februar kommer op på i alt 120 soldater. ■

INHERENT RESOLVE

Opgaven er at uddanne såvel enkeltmand som enheder op til og med brigadeniveau.

Den danske enhed indgår i sikringen af lejren og vil arbejde sammen med den amerikanske enhed på basen.

Opgaven løses på Al Assad Air Base, der ligger i et urolaget område.

Basen udsættes jævnligt for raketangreb, som dog ikke har forvoldt nogen skade på de danske soldater.

Bidraget er planlagt til at vare i to år.

Ud over de landmilitære bidrag støtter Forsvaret også med foreløbigt fire stabsofficerer og to flybidrag. Siden oktober 2014 har Danmark udsendt et transportfly og støttet de irakiske sikkerhedsstyrker i kampen mod ISIL ved at bekæmpe militære mål fra F-16 fly.

FKIT SMELTER SAMMEN MED FMI

AF FLEMMING DIEHL / FORSVARSMINISTERIETS MATERIEL- OG INDKØBSSTYRELSE

FORSVARSFORLIG

I januar kom den politiske godkendelse af, at Forsvarets Koncernfælles Informatiktjeneste skal sammenlægges med Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse

Allerede i oktober 2014 blev Forsvarets Koncernfælles Informatiktjeneste (FKIT) en del af Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse (FMI). Det skete som en del af det seneste forsvarsforlig, men i første omgang og midlertidigt blev det som en såkaldt niveau III myndighed i FMI.

I januar 2015 blev det så besluttet på politisk niveau, at FKIT helt skal sammenlægges med FMI.

Hvordan selve sammenlægningen mere konkret skal ske, vil FMI nu beskrive i en business case, som Forsvarsministeriet skal modtage til godkendelse senest 31. marts 2015.

Der er nu sat en proces i gang med en styregruppe, og den har fungerende chef for FMI, brigadegeneral Henrik Raatræ Lundstein, som formand, og en arbejdsgruppe med chefen for FKIT, Asger Olesen Søndergård, som formand. I begge grupper vil repræsentanter for FMI og FKIT samarbejdsudvalg blive inviteret til at deltage.

Flytter sammen

Indledningsvist vil den organisatoriske integration betyde, at en af FMI's tre kapacitetsansvarlige (KA) suppleres med en nyoprettet fjerde KA og FKIT medarbejdere flyttes fysisk til Ballerup, hvor FMI har hovedsæde. Flytningen vil ske i takt med, at der frigøres plads, når ledelserne fra Forsvarets Forsyning, Depot, og Distribution og Forsvarets Hovedværksteder flyttes til Aarhus. Sidstnævnte flytninger sker også som en del af det seneste forsvarsforlig. ■

KOMMENTAR

Hvem passer egentlig på Forsvaret?

Jeg læste den anden dag om en familie, der havde haft brand i deres lejlighed. Heldigvis havde de både brandalarm, mobilvarsel, brandsikring og en indboforsikring, så følgerne var langt færre, end de kunne have været. Det fik mig til at tænke over, hvordan min egen familie er sikret mod brand. Det er ret naturligt, at vi reflekterer over kritiske hændelser, når de kommer lige tæt nok på.

Du har måske i den seneste tid tænkt over, hvem der egentlig passer på Forsvaret. Terrorhandlingerne i Frankrig og terroraktionen i Belgien i januar aktualiserer dette spørgsmål. Truslen mod Forsvaret er der altid, for eksempel i form af spionage og kriminalitet, men lige nu er opmærksomheden på terror og dermed også den fysiske sikkerhed.

I Forsvarets Efterretningstjeneste (FE) er en af vores hovedopgaver at lede og kontrollere den militære sikkerhedstjeneste, som blandt andet skal beskytte Forsvaret mod terrorisme. Derfor er der i FE en enhed, der følger og analyserer informationer om truslen mod Forsvaret. Det sker i tæt samarbejde med Politiets Efterretningstjeneste og udenlandske partnere.

Sammenlignet med andre myndigheder og virksomheder i Danmark er sikringsniveauet i Forsvaret generelt højt. Det skyldes den forebyggende indsats med at sikre bygninger, materiel og it-systemer. Men det ændrer ikke på, at terrortruslen mod Forsvaret i Danmark lige nu er middel. Det betyder, at der er en generel trussel, og der findes kapaciteter og/eller hensigt om mulig planlægning af terrorhandling.

Derfor er der indført "skærpet opmærksomhed" i Forsvaret. Det betyder noget for både dit tjenestested, og for dig selv. Rekognoscering mod Forsvarets militære installationer og ansatte kan være et varsel om planlægning af en terrorhandling. Rekognoscering sker blandt andet ved fysisk overvågning eller via cyberindhentning. Det kan være, at du fotograferes, mens du rejser i uniform. Det kan være, at du på Facebook kontaktes af én, du ikke kender – eventuelt fra et af missionsområderne. Måske du ser en person tage billeder af vagtbygningen på det sted, du arbejder. Så hvis du oplever, at du er udsat for overvågning, eller du observerer noget mistænkeligt, så fortæl det til FE.

Og selvom du måske ikke ser det i dagligdagen, er der både fokus og konkrete tiltag for din sikkerhed. Faciliter kontrolleres, hændelser efterforskes, truslen vurderes og sikkerhedstiltag gennemføres ud fra efterretninger, konkrete analyser og vurderinger. ■

L. G. Stage Christensen

kommandørkaptajn
chef for Afdelingen for Militær Sikkerhed
Forsvarets Efterretningstjeneste

Foto: Anna Prai

KOLOFON

FORSVARSAVISEN

UDGIVES AF
VÆRNSFÆLLES FORSVARSKOMMANDO

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR
GENERALLØJTNANT PER LUDVIGSEN
VICEFORSVARSCHEF

REDAKTØR
VICKIE LIND

KOMMUNIKATIONSSEKTIONEN
VÆRNSFÆLLES FORSVARSKOMMANDO
DANNESTIOLD-SAMSØES ALLÉ 1
1434 KØBENHAVN K

TELEFON +45 4567 3444
WWW.FORSVARET.DK

OPLAG: 28.500
TRYKKERI: ROSENDAHLS - SCHULTZ
TRYK ISSN 2245-957X
ONLINE ISSN 2245-9588

FORSIDEFOTO: KAPTJAN NIKOLAJ
REDAKTION AFSLUTTET 4. FEBRUAR 2015
COPYRIGHT FORSVARET 2015

TEMA OVERSIGT

Resolute Support Mission

- den nye mission i Afghanistan

De afghanske sikkerhedsstyrker står nu selv for sikkerheden i deres eget land, og NATOs kampsoldater er på vej hjem. Rådgivere og mentorer retter fokus mod det, der er nødvendigt, hvis Afghanistan skal klare sig selv i fremtiden: Ressourcerne skal forvaltes forsvarligt, der skal gang i landets økonomi, og mentorerne tager med fast hånd fat i problemer, som tidligere var tabubelagte, eksempelvis korrupsion.

Afghanerne skal levere nu

SIDE 4

Hvis Afghanistan falder sammen, er det ikke Talibans skyld

SIDE 5

Truslen flytter med til Kabul

SIDE 6

Danske helikoptere er stadig på beredskab

SIDE 6

Jeg skulle hilse og sige tak

SIDE 7

Vi gør det nødvendigt for beslutningstagerne at handle. Også på områder, som tidligere har været tabubelagte, såsom korrupsion og midler, der forsvinder.

oberstløjtnant Henrik Schirmmache
chef for Det Danske Element i Kabul

AFGHANERNE SKAL LEVERE NU

Resolute Support Mission tager fat, hvor ISAF slap. Større krav, rådgivning og uddannelse af landets administration er næste skridt på vejen mod et Afghanistan, der kan klare sig selv.

Kaptajn Nikolaj (i midten) og de øvrige danske mentorer har et godt og tæt samarbejde med deres australske og britiske kolleger i Qargha, som er den militærlejr, der huser den afghanske officersskole. Foto: Privat

De afghanske kadetter er den afghanske hærs fremtidige ledere. Mentorerne prøver at skabe bedre rammer for officersuddannelsen i udkanten af Kabul. Foto: Kaptajn Nikolaj

AF SØREN LINDHARDT / VÆRNSFÆLLES FORSVARSKOMMANDO

AFGHANISTAN

Den 1. januar sluttede ISAF-missionen i Afghanistan. Samme dag begyndte Resolute Support Mission (RSM), der er det næste skridt mod et Afghanistan, der kan stå på egne ben. Koalitionens tilstedeværelse fylder mindre, og det geografiske fokus er koncentreret omkring Kabul.

- Med missionen sender NATO et signal om, at vi mener det, når vi siger, at vi tager hjem, siger oberstløjtnant Henrik Schirmmache, der er chef for Det Danske Element i Kabul og uddyber:

- Vi gør det nødvendigt for beslutningstagerne at handle. Også på områder, som tidligere har været tabubelagte, såsom korrupsion og midler, der forsvinder. Det er en nødvendighed, hvis vi skal skabe betingelser for, at andre lande vil investere i Afghanistan i fremtiden. NATO støtter beslutningstagerne, men afghanerne skal levere varen nu.

Rådgivning i stedet for kamp

Mange forbinder den danske indsats i Afghanistan med engagementet i Helmand-provinsen, der sluttede i foråret 2014, da de sidste danskere forlod Camp Viking. Den første tid i Helmand var præget af hårde kampe med danske soldater i forreste linje.

Sidenhen begyndte de afghanske sikkerhedsstyrker at spille en større rolle, og mod slutningen af perioden holdt danskerne sig i baggrunden, klar til at støtte afghanerne, hvis de fik brug for det. Den udvikling er et godt billede på hele ISAF-missionen, som skulle skabe forudsætningerne for, at afghanerne kunne stå for sikkerheden i deres eget land.

I dag varetages sikkerheden af de afghanske myndigheder, og NATO kan rette indsatsen mod landets administration på alle niveauer, både militært og civil.

Holdningsændring er nødvendig

For militære bidrag som det danske er fokus på udvikling af sikkerhedsstyrkerne. Det handler om budgettering, planlægning, rekruttering og uddannelse af soldater.

Qargha er en militærlejr i udkanten af Kabul, som huser den afghanske officersskole, hvor danske mentorer fungerer som rådgivere for de afghanske instruktører.

- Der er en stor kulturel barriere. En afghaner vil aldrig indrømme, hvis der er noget, han ikke forstår eller kan. Vi kan ikke trække en vestlig model ned over afghanerne. Vi skal forstå deres kultur og lave en model, der passer til dem. Derudover forstyrres uddannelsen af mange, som er place-

ret her via forbindelser og penge, fortæller seniorsergent Martin, der arbejder som mentor på officersskolen. - Den almindelige accept af nepotisme og korrupsion skal ændres for at få den nødvendige succes med uddannelsen, siger han.

Det hierakiske system

Korrupsion og kammerateri er generelle problemer i Afghanistan, og for mentorerne kan det især mærkes i form af manglende engagement og initiativ fra lederne, som i flere tilfælde hellere ser, at mentorerne løser opgaven for dem.

Kaptajn Nikolaj arbejder også som mentor på officersskolen, hvor han oplever, at ledelsens indblanding er skadelig for uddannelsen:

- Mange vil gerne modtage undervisning og effektuere, hvad de lærer. Men de bliver stoppet, hvis ledelsen mener, at de skal samle patronhylstre op under en øvelse i stedet for at lære noget. Der er en stærk tro på eller frygt for det hierarkiske system blandt soldaterne i den afghanske hær. Og ønsker et højere niveau, at der samles hylstre op, som der kan handles med, så samles der hylstre, fortæller han.

Blandt andet derfor handler det om at rette indsatsen mod de højere niveauer:

- Vi forsøger at flytte fokus fra den en-

RESOLUTE SUPPORT MISSION (RSM)

RSM retter indsatsen mod ministerier, institutioner og de afghanske sikkerhedsstyrkers øverste ledelse med fokus på:

- Planlægning og overblik
- Budgettering
- Gennemsigtighed
- God regeringsførelse
- Rekruttering, uddannelse og udvikling af sikkerhedsstyrkerne

Geografisk er missionen koncentreret omkring Kabul med tråde til Mazar-E-Sharif, Herat, Kandahar og Jalalabad.

Det danske bidrag til RSM består af cirka 150 soldater fordelt på et helikopterbidrag i Mazar-E-Sharif og et rådgivningsbidrag i Kabul.

INTERNATIONAL SECURITY ASSISTANCE FORCE (ISAF)

Etableret i 2001 på et mandat fra FN's sikkerhedsråd for at beskytte FN-personel og afghanske myndigheder i Kabul.

I 2003 overtog NATO opgaven efter ønske fra den afghanske regering og FN, der gav mandat til gradvist at udvide missionen geografisk.

ISAF-missionen skulle bekæmpe oprørerne og samtidig støtte opbygningen af en afghansk sikkerhedsstyrke, som kunne løse opgaven på længere sigt. Fra 2011 fik de afghanske styrker mere og mere ansvar, mens ISAF-styrkerne støttede.

Ved udgangen af 2014 overtog de afghanske sikkerhedsstyrker det fulde ansvar for sikkerheden i Afghanistan, og ISAF-missionen sluttede.

kelte instruktør til selve institutionen. Når de højere niveauer i den afghanske hær forstår udfordringerne og behovene, er det lettere at påvirke nedad i organisationen, hvad angår mentaliteten og undervisningen, siger Nikolaj.

Hovedstaden som omdrejningspunkt

Det er planen, at Resolute Support Mission skal bestå af cirka 12.000 personer fra NATO-landene og deres partnere, og deres indsats er koncentreret omkring Kabul. Tidligere var flere end 100.000 soldater fra forskellige lande udsendt som en del af ISAF, og det kan lyde mærkeligt, at 12.000 personer nu skal følge så stor en indsats til dørs fra hovedstaden:

- Vi deltager ikke længere i operationer. Den del klarer afghanerne selv.

Vi skal uddanne og rådgive landets ledere, og når ministerier, skoler og vigtige institutioner ligger i Kabul, giver det god mening at være her, siger oberstløjtnant Henrik Schirrmacher, chef for Det Danske Element i Kabul.

Det Danske Element udgør støttestrukturen for det, man kan kalde det danske bidrags kerneydelse, nemlig rådgiverne og mentorerne, som er fordelt på officersskolen, i missionens hovedkvarter og i de afghanske ministerier. ■

”

HVIS AFGHANISTAN FALDER SAMMEN, ER DET IKKE TALIBANS SKYLD

Korruption kombineret med et ineffektivt retssystem kan bremse landets økonomi og udvikling, hvis der ikke sættes hårdt ind nu. Det mener brigadegeneral Morten Danielsson, som har ledet NATOs kamp mod korruption i Afghanistans militær og politi i 14 måneder.

AF SØREN LINDHARDT / VÆRNSFELLES FORSVARSKOMMANDO

KORRUPTION

I 2013 delte Afghanistan, Somalia og Nordkorea en førsteplads på listen over de mest korrupte lande i verden ifølge den uafhængige organisation International Transparency. Somalia, Nordkorea og desuden Sydsudan har siden overhalet Afghanistan, der i 2014 var røget ned på en fjerdeplads.

”Overhalet” er, i følge brigadegeneral Morten Danielsson, det rigtige ord at bruge: - Afghanistan er ikke blevet mindre korrupt. Det må være de andre lande, der er blevet mere korrupte, siger han.

Fra missionens hovedkvarter i Kabul har Morten Danielsson i 14 måneder været chef for NATOs Transparency, Accountability and Oversight (TAO), der er en enhed på cirka 25 rådgivere fra forskellige lande, som skal bekæmpe korruption i det afghanske militær og politi.

- Korruption er ikke Afghanistans største problem. Problemet er fraværet af et fungerende retssystem. Selvom korruption bliver opdaget, er det straffrit for landets elite, fortæller han.

Mindre brændstof på det sorte marked

Når det er sagt, så er TAO's indsats begyndt at have en effekt. Inden for politiet og især militæret har det længe været et problem, at en stor mængde brændstof forsvinder, inden det når i tankene på de afghanske sikkerhedsstyrkers køretøjer:

- Det er nemt at regne ud, hvor meget brændstof, de afghanske sikkerhedsstyrker har brug for. Vi kender antallet af køretøjer og generatorer, vi kender operationsmønstre og vejrlig. De har et faktisk behov på 125 millioner liter, fortæller Morten Danielsson.

Sikkerhedsstyrkernes øverste ledelse havde dog ønsket at få 300 millioner liter til at dække behovet.

- Der har vi sagt: I får 125 millioner liter, med mindre I kan dokumentere et større behov eller forbrug. Og hvis I ikke følger de processer, som vi har aftalt, så skærer vi yderligere 25 procent. På den måde har vi fjernet 175 millioner liter fra det sorte marked, fortæller han og understreger, at det aldrig bliver sådan, at sol-

daterne på jorden risikerer at løbe tør for diesel midt i kamphandlinger.

Kæmper mod spøgelseser

- Vi er i gang med at gøre det samme med ammunition, lønninger og mad. Ammunition, der forsvinder, er især et problem ved politiet, men en afghansk soldat har, statistisk set, et ammunitionsforbrug, der er 36 gange større end en soldat under 2. verdenskrig, fortæller Morten Danielsson.

I forhold til lønninger, så er problemet såkaldte ”spøgelseser”. Altså medarbejdere, som er oprettet i systemet og får udbetalt løn, men som ikke eksisterer.

Indsatsen i forhold til mad handler om at sikre, at det er mad af ordentlig kvalitet, og at soldaterne faktisk får det.

Vil ikke yde bistand til tyveknægte

TAO lærer ledelsen for de afghanske sikkerhedsstyrker at planlægge, lægge budgetter og rekvirere forsyninger efter bogen. Men alting skal overvåges og kontrolleres fysisk, hvis det skal have en effekt mod de korrupte kræfter i systemet:

- Vi er oppe mod meget intelligente mennesker, som er super dygtige til papirarbejde. Alle tallene passer sammen, og der er underskrifter og dokumentation for det hele. Men alle stumperne mangler, hvis du kigger på lageret, fortæller Morten Danielsson.

Fremgangsmåden, som TAO bruger, kaldes ”tough love” og går ud på at stille krav, kontrollere og lægge et konstant pres, der samtidig ikke er for hårdt. De afghanske ledere skal forvalte de ressourcer, de er blevet betroet, på en forsvarlig måde:

- Lande som Danmark vil ikke yde bistand til tyveknægte. Vi beskytter afghanerne mod, at bistandsyderne trækker sig i fremtiden. 75 procent af Afghanistans økonomi er baseret på bidrag fra andre lande.

Korruption har ingen konsekvenser

Afghanistan er et selvstændigt land, og TAO kan ikke fjerne folk fra deres poster. Når de opdager korruption eller svindel, melder de det til vedkommendes overordnede, som suspenderer dem. Der går som regel ikke lang tid, før personen er tilbage i systemet, fordi retssystemet ikke fungerer. Når man ikke bliver dømt for noget, kan man ikke blive afskediget.

Det er sket, at folk er blevet fjernet fra

deres poster, men forudsætningen for at flytte noget betydeligt står og falder, ifølge Morten Danielsson, med retssystemet, som i sidste ende er regeringens ansvar.

Selvom han nødt vil virke for optimistisk, har Morten Danielsson dog i løbet af sine 14 måneder i landet oplevet, hvad han selv kalder en kovending fra regeringens side:

- Vi havde skændtes med dem i tre måneder om det med brændstoffet, og nu har de meldt ud, at folk skal klare sig med det, vi har regnet ud, de har brug for. De har altså bakket op om vores anbefaling, fortæller han.

Han mener også, at det er på høje tid: - Verdenssamfundets interesse i Afghanistan er blevet mindre, og det er tålmodigheden nok også. Afghanistan er ikke det vigtigste land i verden længere. De fleste afghanere ved godt, hvad der sker i deres land, og de er frustrerede. De vil gerne have en ordentlig hverdag. Der kommer nok til at gå nogle generationer, før man for alvor oplever et holdningsskifte, siger han og tilføjer:

- Men hvis Afghanistan falder sammen, når vi tager hjem, så er det ikke Talibans skyld. Det er regeringens. ■

KORRUPTION:

AFGHANISTANS TRE ØKONOMIER

Ifølge TAO findes der tre økonomier i Afghanistan, som man må forholde sig til, hvis man vil korruptionen til livs:

1: Landets officielle økonomi, som er dybt afhængig af donationer fra andre lande.

2: Den sorte økonomi, hvor man betaler for at blive placeret i en indflydelsesrig stilling. Derfra henter man penge nedefra, beholder nogle selv og sender resten opad – såkaldte driftsinvesteringer.

3: Såkaldte driftsinvesteringer, der minder om pyramidespil. Det er den ”service”, man leverer til gengæld for at sidde i en købt stilling. Det kan være svindel med støttemidler, salg af brændstof eller ammunition, som man tjener penge på. Hvis man ikke leverer, mister man sin plads, og i værste fald bliver man dræbt.

TRUSLEN FLYTTER MED TIL KABUL

Magnetiske bomber, kombinerede angreb og bilbomber. Antallet af angreb mod koalitionen og de afghanske myndigheder i Kabul er steget i takt med, at Resolute Support Mission har koncentreret indsatsen og opmærksomheden omkring hovedstaden.

AF SØREN LINDHARDT / VÆRNSFÆLLES FORSVARSKOMMANDO

ANGREB

Med overgangen fra ISAF til Resolute Support Mission (RSM) er den internationale koalitions fokus rettet mod Kabul, og de danske styrker oplever, at modstandernes opmærksomhed er flyttet med. Det kommer til udtryk ved et stigende antal angreb mod mål i Kabul: - For to-tre år siden kunne to mand køre ud i byen i en almindelig bil. I dag skal al kørsel uden for lejren være tjenstligt begrundet, og mentorer og rådgivere tager alle tænkelige sikkerhedsmæssige forholdsregler, fortæller oberstløjtnant Henrik Schirmmacher, der er chef for Det Danske Element i Kabul på RSM Hold 1.

Det Danske Element understøtter de cirka 70 danske soldater i Kabul, som er spredt ud på fem forskellige steder, og støtteelementets største udfordringer er koordination, kommunikation samt transport rundt i hovedstaden.

Mange forklaringer på antallet

Der findes ikke en samlet opgørelse over antallet af hændelser i Kabul, fordi efterretningshederne skelner mellem forskellige kriterier i deres statistikker. Man skelner mellem eksempelvis angreb med raketter, angreb med improviserede sprængladninger (IED) og insider-angreb, hvor personer fra de afghanske sikkerhedsstyrker angriber egne og allierede soldater.

Støtteelementets militærpolitibefalings-

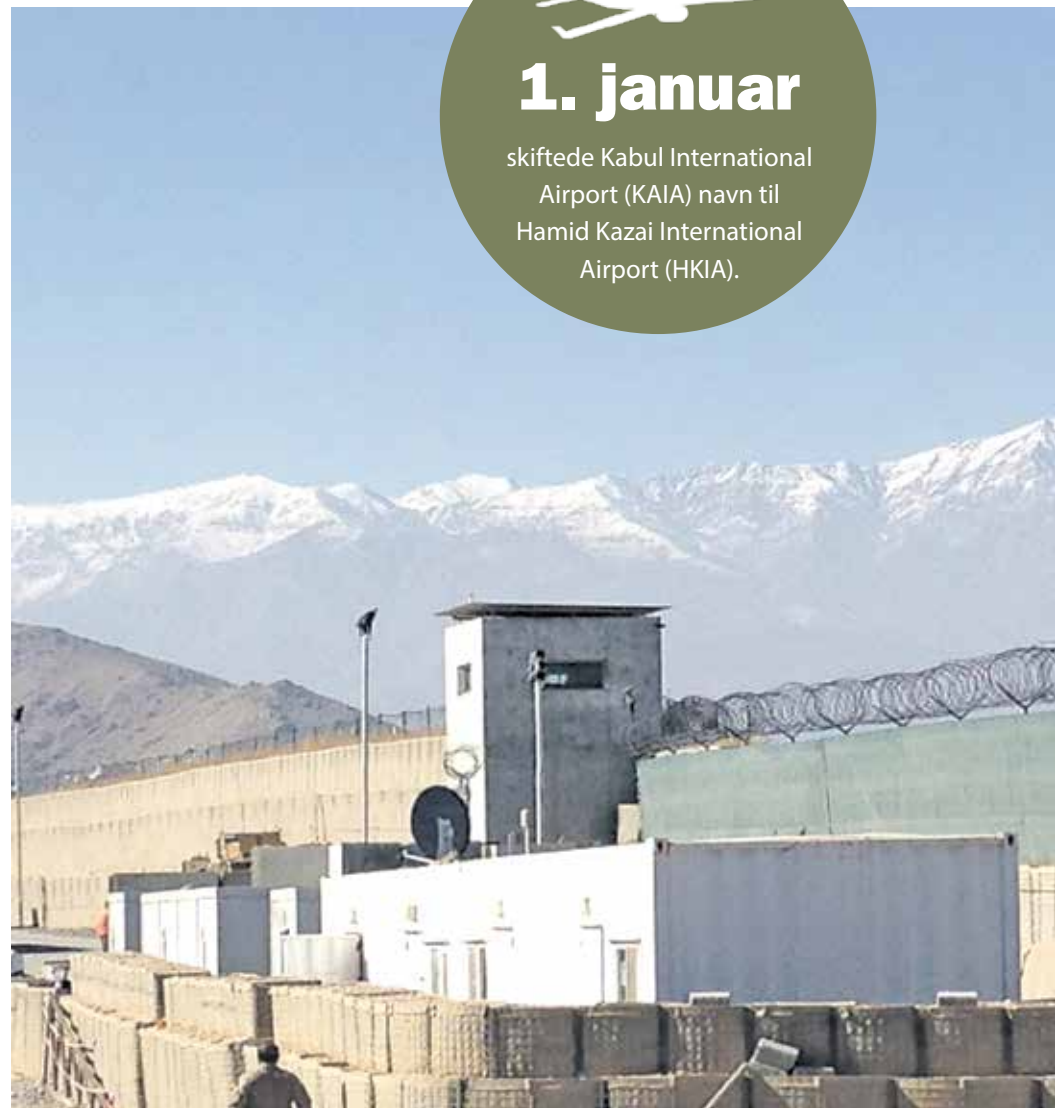
mand, seniorsergent Henrik, kan dog fortælle, at der i 2014 har været 67 hændelser, der involverer brug af IED'er mod afghanske og internationale styrker i Kabul. Det kan være vejsidebomber, der udløses med en fjernbetjening eller magnetiske bomber, der eksempelvis fra en motorcykel placeres på et køretøj i Kabuls kaotiske trafik. Det kan også være bil- eller selvmordsbomber eller en kombination, hvor eksplosionen følges op med angreb af bevæbnede oprørere.

Ifølge den uafhængige amerikanske militær-avis Stars and Stripes havde der allerede i november 2014 været 80 angreb i alt. Det er mere end dobbelt så mange som i hele 2013.

Der er mange forklaringer på det stigende antal angreb. Blandt de mere tekniske forklaringer peger Henrik på, at der er mange såkaldte bløde mål i Kabul, hvor angreb har stor effekt. Desuden får angreb meget opmærksomhed, og Kabuls centrale placering i Afghanistan ellers stærkt begrænset infrastruktur betyder, at modstandere fra et stort område har let adgang til hovedstaden, som nu er omdrejningspunktet for den internationale mission.

Angreb er ikke lig med fiasko

Chefen for Resolute Support Mission Hold 1, brigadegeneral Morten Danielsson, sidder til hverdag i missionens hovedkvarter midt i Kabul, hvor han leder NATO's indsats mod korruption i det afghanske militær og politi. Til forskel fra Helmand, hvor solda-

1. januar

skiftede Kabul International Airport (KAIA) navn til Hamid Kazai International Airport (HKIA).

terne holdt civil trafik på sikker afstand, så må de navigere gennem storbyens hektiske trafik, når de skal rundt i Kabul:

- Kabul er et bymiljø, og vi kender ikke normalbilledet i de forskellige distrikter, vi kører igennem. Vores opgave er træning og rådgivning, så vi skal kun kæmpe, hvis det er i selvforsvar. Vi kører i lette køretøjer, og vi er her ikke for at slå. Så vi prøver at være et vanskeligt mål ved at være uforudsigelige og ikke følge rutiner, når vi bevæger os, fortæller Morten Danielsson.

Men selv om risikoen for angreb er blevet større i Kabul, betyder det ikke, at missionen er mislykket:

- Angrebene formål er at undergrave processen og vise, at der ikke er styr på sikkerheden, som de afghanske politikere ellers har lovet. Men det er ikke et tegn på, at NATO's mission er mislykket. Det er naturligt, at modstanderen flytter derhen, hvor der er

mulighed for at kæmpe. Hvis fanebærerne flytter til Kabul, så rykker truslen helt automatisk med, siger Henrik Schirmmacher.

- Angrebene rammer oftest de afghanske sikkerhedsstyrker, fordi det er dem, der dagligt løser sikkerhedsopgaverne, slutter han. ■

Henrik Schirmmacher er chef for Det Danske Element i Kabul, der skal understøtte rådgivere og mentorer forskellige steder i Kabul. Angreb og eksplosioner er en udfordring, når folk skal transporteres rundt mellem lejrene. Foto: Privat

DANSKE HELIKOPTERE ER STADIG PÅ BEREDSKAB

Selvom der løbende bliver skruet ned for blusset blandt de nationer, der deltager i indsatsen i Afghanistan, er det danske helikopterbidrag stadig på beredskab i den nordlige del af landet.

AF SØREN LINDHARDT / VÆRNSFÆLLES FORSVARSKOMMANDO

EH101

Indsatsen i Afghanistan er under nedrosling. Det er Camp Marmal ved byen Mazar-E-Sharif et levende bevis på. Her, i det nordlige Afghanistan, summede det indtil for gan-

ske nyligt af liv fra en række nationers bidrag. Nu er den internationale koalitions indsats i højere grad fokuseret på uddannelse og rådgivning og er centreret i Kabul. Men der er stadig en opgave, der skal løses for Flyvevåbnets helikopterbidrag. For selvom der er forholdsvist roligt i Balkh-pro-

vinsen, skal NATO's rådgivere og mentorer stadig vide, at de danske helikoptere hurtigt kan få dem i sikkerhed, hvis de skulle få brug for det.

Oversergent Morten er næstkommanderende for bidragets vedligeholdelsessektion. Han kom til lejren midt i Hold 1's periode i efteråret 2014 og er også med på Hold 2: - Der var da flere folk til at starte med. Især amerikanerne har taget folk hjem eller flyttet dem til andre lejre, siger Morten.

Han fortæller, at amerikanernes PX (butik i lejren, red.) kun har få ting tilbage, og at deres cafeteria kørte på laveste blus, inden det lukkede helt den 25. december.

- Det påvirker ikke rigtigt os. Den danske del af lejren ser ud, som den hele tiden har gjort, og vi har egentlig bare fokus på opgaven. Vi har da spist meget i amerikanernes cafeteria, inden det lukkede, men det er en luksus, at tyskernes cafeteria stadig er her, så vi kan få rigtig mad, fortæller Morten.

Kaptajn Alexander, som er stabschef på bidraget, supplerer:

- Det er lidt spøjst at se, hvordan der kom-

mer flere og flere huller. Den ene dag står der en bygning, og næste dag er den væk. Lejrens dele ligger mere og mere spredt, men det betyder ikke så meget for os. Vi skal lave det samme, om der er 3000 eller 1000 soldater i området, forklarer han.

Flyvevåbnets helikoptere i Camp Marmal har været operative siden den 1. august 2014. Bidraget består af to helikoptere og cirka 70 mand. Danskerne deler opgaven med et tysk helikopterbidrag. ■

Så længe NATO har soldater ude i terrænet, er helikopterne klar til at flyve ud at hente dem, hvis det skulle blive nødvendigt. Foto: Jette Elkjær

Der er flot men farligt udenfor. Men selv inden for hegnet skal soldaterne være på vagt. Den 5. august mistede en amerikansk general livet, og 16 blev såret under et insider-angreb i Qargha, hvor de danske mentorer arbejder.
Foto: Nikolaj Frovin Barsøe

JEG SKULLE HILSE OG SIGE TAK

I januar var premierløjtnant Mads Kundal dansk repræsentant til en ceremoni med den afghanske præsident. Anledningen var, at de afghanske sikkerhedsstyrker overtog ansvaret for sikkerheden i landet. Her er hans fortælling.

AF PREMIERLØJTNANT MADSKUNDAL

ØJENVIDNE

Det er den 1. januar 2015. Jeg sidder i præsidentpaladset i Kabul. Lige foran mig sidder den øverstbefalende for ISAF, en 4-stjernet amerikansk general. Ud over ham er vi cirka 20 personer, som repræsenterer vores respektive lande. Resten af den prægtige sal, vi sidder i, er fyldt op med Afghanistans bedre borgerskab samt generaler fra de afghanske sikkerhedsstyrker. I alt er vi vel en 500-600 stykker.

Om lidt går den Afghanske præsident på med sin tale. Ceremonien, jeg deltager i markerer overgangen fra, at internationale styrker har varetaget sikkerheden i Afghanistan de seneste 13 år, til at afghanerne pr 1. januar 2015 selv står for sikkerheden i deres eget land.

Jeg har deltaget i mange parader og ceremonier i min relativt korte tid i Forsvaret, men denne ender med at være særligt mindeværdig for mig.

Et spring i tid: Nøjagtig seks år tidligere befinder jeg mig selv i en patruljebase i Helmandprovinsen. Nytårsaften er netop overstået. I stedet for de tømmermænd, man plejer at have dagen efter fejringen af indgangen til det nye år, så er det en nogenlunde udhivlet Mads Kundal, der hopper ud af sin feltseng. Denne dag har min deling ikke vagten i Armadillo, for vi skal ud at gå patrulje i Green Zone. Endnu en af mange patruljer med det overordnede formål at skabe sikkerhed i nærområdet. En sikkerhed, vi prøver at skabe både gennem forbedrede relationer til lokalbefolkningen, men også gennem kamppatruljer, hvor hensigten er at neutralisere vores modstander, som står stærkt i denne provins.

Nogle gange går vi endda også patruljer med den afghanske hær, ANA, men det varierer meget, hvor dygtige de er. Generelt set er det os, der er drivkraften i patruljerne og operationerne. ANA har lang vej endnu, inden de kan varetage sikkerheden selv.

Tilbage til Kabul

Der er cirka ti minutter til, at den afghanske præsident går på talerstolen. Jeg har siddet ned i en god time nu og reflekteret over min egne oplevelser i Afghanistan:

Til daglig kører jeg og mine folk rundt i Kabuls gader. Det er en stor kontrast til den armod, der syntes at herske i Helmand for seks år siden. Nuvel, Kabul og Helmand er heller ikke det samme, hvad end man måler det nu eller for lang tid siden, for Helmand er stadig en uroplaget provins, hvor ANA må tage kampen op med Taleban, som vi selv gjorde for kort tid siden. Det har været en vigtig rejse for mig at have gjort tjeneste begge steder. Jeg har fået et indblik i Afghanistans udvikling over tid, fra min tjeneste i Helmand til den jeg nu har i Kabul. Man ser smil, hvor end man kommer, og folk synes fulde af håb for en bedre fremtid, som de selv er ved at stable på benene. Jeg

har aldrig set en kvinde uden burka på i Helmand, men her i Kabul er det mindretallet, der bærer en, og nogle kvinder går endda i gevandter tenderende til vestlig påklædning.

Hver dag ved middagstid, vælter det rundt med børn i skoleuniformer.

Hver dag, når vi er ude at tale med ANA, kan man høre, hvor stolt den yngre generation soldater er af deres virke og deres forsøg på at skabe sikkerhed i landet. Den sikkerhed, vi engang stod for.

Hver dag, når jeg kører rundt i Kabul, kan jeg tilskrive ANA æren for, at jeg er nogenlunde sikker. Taleban forsøger ihærdigt at skabe et billede af, at hovedstaden er usikker at være i. Bevares, der sker da også ugentlige angreb i byen. Men hver gang svarer de afghanske sikkerhedsstyrker prompte igen og tager sig af situationen. Og mange angreb undgås, fordi de afghanske sikkerhedsstyrker har været proaktive og arresteret de mænd, der står bag et forestående angreb.

Er alt så i den skønneste orden i Afghanistan? Nej.

Findes der stadig korrupsion? Ja.

Blev den nye præsident valgt fuldstændig demokratisk uden valgsvindel? Næppe.

Er sikkerheden og menneskerettigheder lige så gode i Afghanistan som i Danmark? Nej.

Hvis det er en 100 procents løsning, man er ude efter, så er vi der ikke helt endnu, og der går nok lang tid. Men faktum er, at afghanerne er kommet rigtig langt.

For seks år siden var vi drivkraften bag militære operationer. Vi stod for deres sikkerhed. I dag, når man færdes i Kabuls gader, så er det i høj grad på grund af afghanerne selv, at der ikke hersker ragnarok, og jeg kan takke dem langt hen ad vejen for min personlige sikkerhed. Vi rådgiver dem stadig, men de kan mere og mere selv. De er drivkraften nu.

Da præsidenten går på talerstolen, lægger han ud med at takke de afghanske sikkerhedsstyrker for deres indsats, en indsats der koster blod sved og tårer. Efter en længere tale om Afghanistans fremtid, kigger præsidenten over på os tyve soldater fra koalitionen, og det sidste, præsidenten gør, er at takke os for det bidrag, vi har ydet igennem de sidste tretten år. Grunden til, at han ønskede vores tilstedeværelse, var, at vi skulle gå ud og overbringe den tak til vores landsmænd, som – lige som de lokale – har betalt for et bedre Afghanistan med blod, sved og tårer.

Det var en meget ydmyg oplevelse, at være repræsentant for det danske forsvar ved denne ceremoni, når jeg tænker på, hvad danske soldater har udsat dem selv og deres familier for i en konflikt langt væk fra Danmark.

Så hermed vil jeg gerne viderebringe budskabet fra den afghanske præsident og det afghanske folk: Tak for jeres indsats. ■

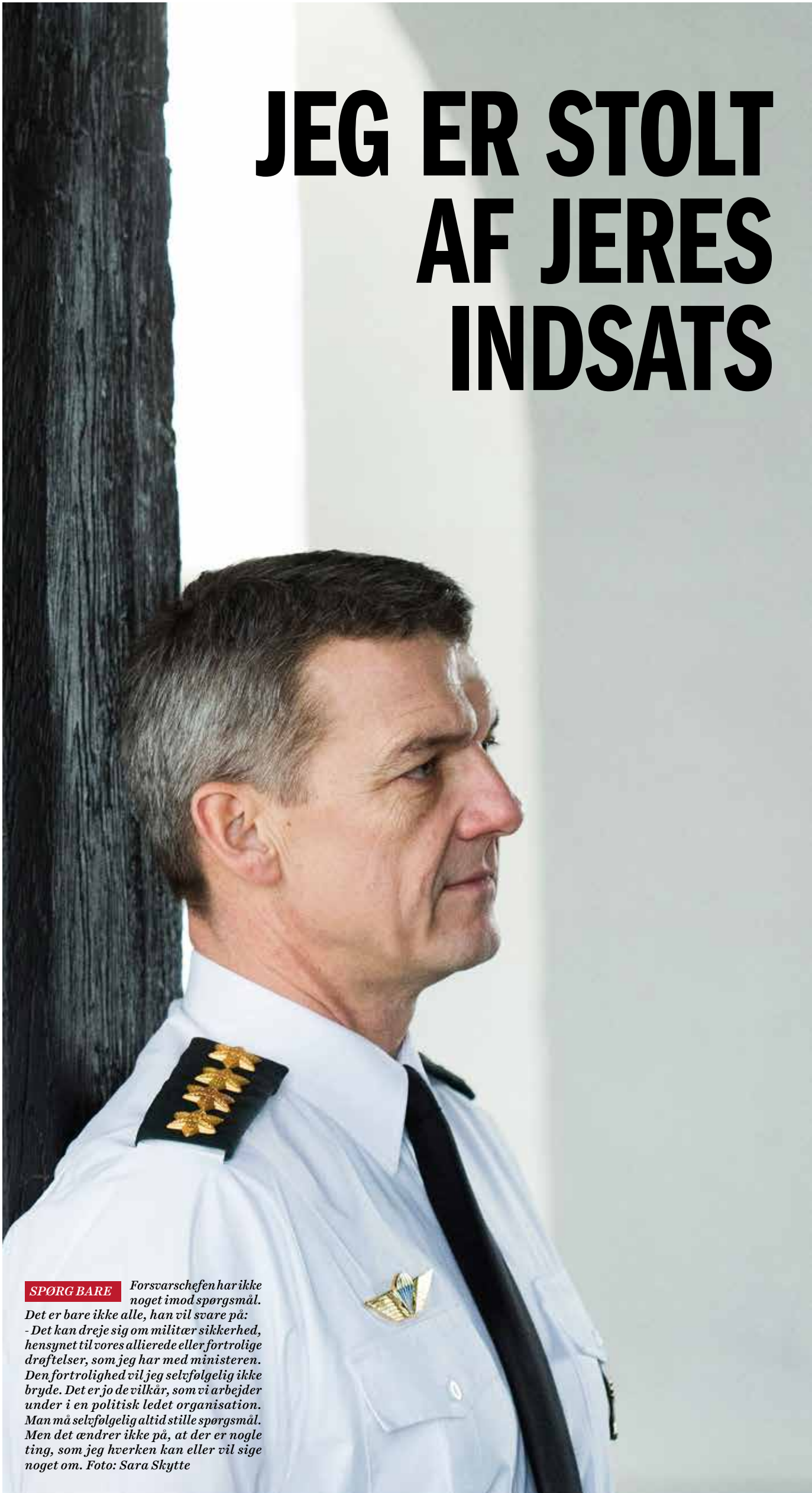
SCAN KODEN OG SE VIDEOEN DANSKE HELIKOPTERE OVER MAZAR

ELLER GÅR IND PÅ WWW.KORTLINK.DK/FSPX

JEG ER STOLT AF JERES INDSATS

SPØRG BARE Forsvarschefen har ikke noget imod spørgsmål. Det er bare ikke alle, han vil svare på: - Det kan dreje sig om militær sikkerhed, hensynet til vores allierede eller fortrolige drøftelser, som jeg har med ministeren. Den fortrolighed vil jeg selvfølgelig ikke bryde. Det er jo de vilkår, som vi arbejder under i en politisk ledet organisation. Man må selvfølgelig altid stille spørgsmål. Men det ændrer ikke på, at der er nogle ting, som jeg hverken kan eller vil sige noget om. Foto: Sara Skytte

Sidst i 2014 opfordrede vi her på Forsvarsavisen jer læsere til at skrive og fortælle, hvad I gerne vil spørge Forsvarschefen om. Vi har samlet spørgsmålene i emner og stillet dem til Forsvarschefen under et interview midt i januar.

AF HENRIK MORTENSEN / VÆRNSFÆLLES FORSVARSKOMMANDO

Reorganiseringen

Hvad er status her ved årsskiftet?

- Overordnet set synes jeg, det går godt. Jeg er stolt af, at vi har gennemført store forandringer i Forsvaret samtidig med, at vi styrer både igangværende og nye operationer og oven i købet skal finde 2,7 milliarder kroner på det årlige budget. Set i det lys, synes jeg, det går rigtig godt. Men vi mangler endnu en række store flytninger. Eksempelvis skal Forsvarets Sundhedstjeneste og Forsvarets Hovedværksted til Århus. Det er der særskilte udfordringer med. Og så udestår der selvfølgelig stadig at få en række praktiske ting på plads som telefonnumre, DeMars og sådan.

Er du bevidst om, at mange medarbejdere er hårdt pressede?

- Ja, jeg skylder medarbejderne stor tak for, at de har båret over med det, som var hele grundvilkåret i vores nye forlig, nemlig at de med næsten ingen varsel skulle vende sig til nye forhold, fordi forliget nærmest kom 20 arbejdsdage før, at det skulle effektueres. Vi hældte bogstaveligt talt en masse nye direktiver i hovedet på folk og bad dem i øvrigt om at passe deres arbejde, løbe lidt stærkere og samtidig vende sig til en række nye ting. Det har Forsvarets medarbejdere gjort godt. Der er forståeligt nok nogle, der har sagt 'av', det gør ondt her og der. Her er det vigtigt at lytte og hele tiden være opmærksom på muligheden for at justere planerne. Er der behov for at justere, så gør jeg det i det omfang, det er muligt. Så jeg er stolt af og har stor respekt for, at Forsvarets medarbejdere ikke bare har formået at løse opgaven, men også medvirket til at løse nye og omstille sig samtidig.

Fungerer den nye fladere struktur?

- Overordnet set, synes jeg, den nye fladere struktur fungerer. Vi har fået kortere beslutnings- og kommunikationsveje. Jeg sidder tættere på værnskompetencerne og har en daglig og direkte dialog omkring vores kernevirkingsomhed - de militære

BARSKE KRAV Forsvarschefen ved godt, at de nye basiskrav er hårde:

- Årsagen er erfaringerne fra de opgaver, vi har løst internationalt. I dag bærer soldaten en masse sikkerhedsudrustning, uanset om det er på skibe eller på landjorden. Det kræver en større styrke. Så soldaten skal ikke bare kunne løbe langt. Han skal også kunne bære og være stærk. Jeg ved godt, at kravene er hårde. Jeg har ikke selv prøvet det fulde program, men jeg har prøvet nogle af øvelserne. Nu er jeg jo heldigvis over 50, så der er en vis alderskredit, der gør, at jeg har det nemmere end dem, der er under 35. Men det er vel fair nok, siger Forsvarschefen med et smil.

Foto: Sara Skytte

operationer og udvikling af militære kapaciteter. Den del går godt.

- Der, hvor vi nu har udfordringen, er, at vi før havde et ekstra lag, der kunne raffinere sagsbehandlingen og sikre en grundigere koordination. Det kan vi ikke mere. Så jeg forudser, at vi fra tid til anden må erkende, at her smuttede en koordination, eller her var en sag blevet fremsendt, hvor vi ikke havde taget højde for alle relevante aspekter. Men sådan er det. Man kan ikke både have fordelene ved en fladere struktur og samtidig ønske sig de ting, der hører til en dybere organisation med flere lag. Valget mellem de to er truffet. Derfor går mine bestræbelser på, at få fremmet alle de gode sider ved den fladere struktur, og samtidig gøre hvad vi kan for at minimere risikoen for, at vi nogle gange fejler.

Er der i dag sammenhæng nok mellem Værnsfælles Forsvarskommando i Karup og København?

- Jeg synes igen, at vi er kommet langt, men der er stadig plads til forbedringer. Vi skal vænne os til den belastning, det er at være fysisk adskilt. Vi kan ikke længere lige droppe ind eller kalde nogen sammen. Nu må man enten skrive eller ringe og håbe, at personerne i den anden ende enten tager telefonen eller ser din mail. Det giver selvfølgelig en række udfordringer. Men lad os nu prøve de nye forhold af. Herefter er jeg selvfølgelig lydør over for forslag til ændringer, der kan forbedre forholdene. Processer og arbejdsgange er ikke låst. Der vil hele tiden være områder, der skal justeres, og hvor vi kan gøre det smartere og bedre.

Har du oplevet værnsrivalisering i Forsvaret?

- Nej, min oplevelse er, at alle mine nærmeste chefer er meget helhedsorienterede. Så jeg har ikke oplevet, at der bliver gået på strandhugst hos hinanden. Tværtimod er der stor lydhørhed for, hvordan vi sammen løser de udfordringer, som de enkelte værn står med. Men omvendt er jeg bevidst om, at der kan komme en rivalisering. Hvis der på et eller andet tidspunkt skal træffes nogle beslutninger, der medfører valg og fravalg, så kan det potentielt forekomme. Men der sidder jeg jo for bordenden, og jeg

får løn for at træffe den slags beslutninger. Jeg lytter, jeg afvejer, og så træffer jeg en beslutning. Det er mit ansvar. Og det har jeg det fint med!

Har Hæren en fordel, fordi du selv har en fortid der?

- Nej. Jeg tror, at uanset hvilket værn man kommer fra, så har de fleste officerer i deres karriere været nødsaget til at skulle tænke værnsfælles. I mit regi som Forsvarschef, så er det helhedssyn blandt andet hensyn til alle tre værn og den nye specialoperationskommando. Så for mig er det ikke et problem. Jeg har ikke større kærlighed til Hæren, end jeg har til de andre værn. Værnene har alle hver deres styrke. Min opgave er at sikre, at udviklingen af værnenes kapaciteter har rimelige ressourcer og vilkår.

Hvad skete der med reduktionen af generaler og tilsvarende lønrammer?

- Vi har fjernet fem generaler, som direktivet lod til mig. De er blandt andet fjernet ved den tidligere forsvarsstab samt ved de tidligere operative kommandoer. Så det er sket. Der har ikke tilsvarende været krav om reduktion af lønrammer generelt, det vil sige krav om reduktion af de civile chefstillinger.

Forsvarschefens rolle

Hvad synes du om, at FC-embedet ikke længere har helhedsansvar?

- Som udgangspunkt er det vel rarere, hvis man har ansvaret og dermed beføjelserne over hele butikken. Men sådan faldt det ikke ud. Men på den anden side, så var det jo for eksempel heller ikke mig, der i 'gamle' dage var ude og købe eksempelvis gummibåde. Der stillede jeg krav om, hvad de skulle kunne osv. Dernæst var det så Forsvarets Materieltjeneste, der på mine vegne foretog indkøbet. I dag stiller vi kravene, og så er det den nye materielstyrelse, der køber ind. Så det behøver ikke at blive meget anderledes, men koordineringen, processerne og håndteringen af uenigheder løses på en anden måde.

- Til gengæld kan jeg nu fuldt ud fokusere på Forsvarets kernevirksomhed – og det nyder jeg.

Hvad er FC-embedets vigtigste rolle i den nye organisation?

- Den er todelt. Jeg har en intern rolle i at lede det, Forsvaret skal. Sikre, at der er de rigtige rammer; at vi har midlerne til at nå målene; at der er gode strukturer og processer og at mine underlagte chefer har rum til at gøre det, de skal. Så er der den eksterne, som er den militærfaglige rådgivning, hvor forsvarschefembedet, støttet af hele Forsvaret, skal give vores politiske ledelse de rigtige råd om, hvad Forsvaret kan, og hvad Forsvaret ikke kan. Men også om de nødvendige vilkår for vores virke samt konsekvenserne med de forskellige indsættelser.

Medarbejderne

På et tidspunkt havde vi fire HR-målninger om året. Nu har vi ingen. Hvorfor?

- Den gang vi lavede de fire årlige målninger, var det, fordi vi konkret ønskede at tage temperaturen på, hvordan kommunikationen omkring HR fungerede. Årsagen var blandt andet, at vi skulle til at implementere den nye HR-strategi. Nu er vi nået dertil, hvor jeg synes, at vi har mange andre initiativer og spørgeskemaundersøgelser, som vi skal forholde os til. Jeg vil ikke bebyrde medarbejdere og ledere med alt for mange undersøgelser på en gang. Så HR-målninger og andre målninger kommer, når vi identificerer et behov.

Hvad mener du om, at Forsvaret med den ene hånd fjerner tillæg og med den anden villige til at flytte sig?

- Sagen er, at vi ønsker at reducere brugen af beordret tjeneste, som generelt medfører visse tillæg. Til gengæld skal folk have større indflydelse på deres egen anvendelse og søge deres næste stilling. Det vil i de fleste situationer kunne gennemføres uden problemer og endda give fordele, da rotationen forventelig blive mindre, og vi undgår store faglige kompetence tab i de enkelte stillinger til følge.

- Men tilbage står stadigvæk, og det er måske det, der er kernen i spørgsmålet – at vores mobilitet blandt medarbejderne ikke er stor nok. Vi kan godt have en situation, hvor der

er stillinger i et område, som ingen søger af frivillighedens vej. Der er det ikke bare et problem for den enkelte medarbejder. Det er også et problem for Forsvaret. Derfor er vi nu ved at undersøge, hvordan vi kan få øget mobilitet. Hvad kan vi gøre for at gøre sådanne stillinger mere attraktive? Der er flere muligheder. Jeg har set eksempler, hvor chefer lokker med, at man kan studere samtidig med tjenesten, eller det kunne være gennem det ansvar, man fik i jobbet. Men ja. Mobilitetsudfordringen har vi. Ingen tvivl om det. Derfor kigger vi på, hvordan vi kan løse udfordringen, også med begrænsede økonomiske tiltag.

Forsvaret og fremtiden

Du har udtalt, at Forsvaret er hårdt spændt for i forhold til de opgaver, som vi løser. Kan du forklare det lidt nærmere?

- Jeg har sagt, at der er truffet et bevidst valg om, at vi har en vis bredde. Der er nogle ting, som er valgt fra, men ellers har vi kapaciteter inden for langt de fleste hovedområder. Det er på dybden i Forsvaret, vi engang imellem bliver presset lidt. Antallet af medarbejdere, specialister eller enheder er ikke ret stor, hvilket medfører, at vores udholdenhed tidsmæssigt ikke er ret stor, når vi er indsat. Derfor er vi meget afhængige af god planlægning, så vi både herhjemme og i udlandet kan løse de opgaver, politikerne ønsker.

Hvordan tror du, at Forsvaret ser ud om 10 år?

- Jeg tror, vi vil have et højt pulsslag, hvor vi er udsendt hyppigt. Jeg tror, at Forsvaret i fremtiden har en større fleksibilitet for at respondere hurtigt og komme ud i en bred palet af opgaver og hurtigt linke op med andre lande – nærmest plug-and-play. Men i virkeligheden også i stor udstrækning tilsvarende med sikkerhedspolitiske komponenter i Danmark, hvor vi i både internationalt som nationalt regi må forvente et tættere samarbejde.

Krigsballet tager på tour

KULTUR: I foråret 2014 tog 'I Føling - en krigsballet' publikum og anmeldere med storm i Det Kongelige Teaters Skuespilhus. I 2015 bliver balletten igen sat op og denne gang også i provinsen. Esbjerg-forestillingerne i januar blev desværre aflyst på grund af svigtende billetsalg, men Århus kommer stadig til at nyde godt af et besøg af Corpus' og Christian Lollikes forestilling med de tre krigsveteraner og 26 dansere fra Den Kongelige Ballet. Opførelserne i Århus løber af stablen den 28., 29. og 30. maj på Aarhus Teater. Turnéen ender i København, hvor forestillingen vender tilbage til Skuespilhuset den 5., 6., 8. og 9. juni. ■

Afghanske børn fik danske donationer

KABUL: I december modtog det nationale støtteelement i Kabul 2,5 ton donationer fra private bidragsydere i Danmark. Blandt dem var ting som skoletasker, notesbøger, sko og farvekridt.

Initiativtageren var oberstløjtnant Kim Jensen fra Flyvevåbnet, der netop har afsluttet seks måneders udsendelse til Kabul, og hans kone, Dorte Jensen. Det var sidstnævnte, som stod for indsamlingen i Danmark.

I januar måned blev de mange donerede genstande så uddelt til børnene på Tahia Maskan-børnehjemmet i Kabul. Her bor omkring 500 forældreløse mellem 4-18 år, og det afghanske politi – som også rekrutterer en del af børnene, når de bliver for gamle til børnehjemmet – stod for uddelingen. Aftalen var kommet i stand i samarbejde med det afghanske indenrigsministerium, som også havde repræsentanter til stede ved uddelingen. ■

Læs mere om Hæren på forsvaret.dk

KAMPGRUPPEN ER COMBAT READY

Reaktionskampgruppen er klar. Det var meldingen fra Hærens Taktikinspektør efter inspektionen af Reaktionskampgruppe 2015-I under øvelsen White Sword i Oksbøl.

AF MADSD ROLF AHRENSKJÆR / 2. BRIGADE

ØVELSE

Når Danmark melder soldater og enheder klar til indsats i NATO's hurtige reaktionsstyrke, NATO Response Force (NRF), skal der være sikkerhed for, at både enhederne og soldaterne lever op til alliancens øvrige medlemmers krav og forventninger. Midlet til at sikre dette er en tilfredsstillende bedømmelse ud fra NATO's evalueringværktøj Combat Readiness Evaluation (CREVAL). Værktøjet er platformen for en systematisk gennemgang af alle de militære færdigheder, som man forventer, at en NATO-enhed skal kunne mestre. Når en enhed har fået CREVAL-stemplet, så ved man, at enheden kan indgå i en indsættelse på lige fod med de øvrige enheder fra alliancen.

Over tusinde enkeltkrav

Under den indledende del af øvelse White Sword blev Reaktionskampgruppe 2015-I løbende evalueret af Danske Division og fagspecialister fra de enkelte tjenestegrenscentre i Hæren. Før reaktionskampgruppen er klar til indsættelse, skal den kontrolleres på mere end 1200 forskelli-

ge punkter, der dækker hele det operative område, som en kampgruppe forventes at kunne operere i. Det var dog ikke alle dele af CREVAL, der blev inspiceret under White Sword, da nogle elementer var inspiceret forud for øvelsen.

CREVAL-kravene er på forhånd skematisk opstillet med konkrete checklister og målepunkter, så den enkelte inspicent kan bruge sin faglige viden og erfaring til at lave en præcis vurdering af enhedens niveau. De næsten 400 kontrolskemaer, som inspicenterne samler, bliver som afslutning på inspektionen sammenskrevet til en endelig rapport, der går gennem NATO-systemet til det militære hovedkvarter i Supreme Headquarters Allied Powers Europe (SHAPE).

Udenlandske øjne kigger med

Ansvar for CREVAL af hærenheder er placeret ved Allied Land Command (LANDCOM) i Izmir, Tyrkiet. NATO-staben ved LANDCOM består af forskellige nationaliteter fra alliancens medlemslande. Det hold, der fulgte Danske Divisions inspektions-setup, bestod af en bulgarsk oberstløjtnant og en amerikansk major. Forud for den 48-timers evaluering, som reaktions-

kampgruppen skulle gennemgå, var de to NATO-officerer fortrøstningsfulde på inspicentholdenes vegne.

- Holdene virker meget velorganiserede og godt orienterede om opgaven. De følger de standarder, der er udstukket i retningslinjerne. Selve inspicentholdene virker meget kompetente, og det er vigtigt i forhold til at kunne give nogle legitime tilbagemeldinger til enhederne, fortæller oberstløjtnant Lefterov fra den bulgarske hær.

Sikrer beredskabet

Reaktionskampgruppen blev inspiceret indgående under en 48-timers periode af øvelsen, der foregik i både Oksbøl og på Sydsjælland.

- Vi har under inspektionen kigget nærmere på to forskellige områder. Dels selve CREVAL-inspektionen, der i sin opbygning er en objektiv oplystning af målepunkter, og dels den interne danske inspektion, der er mere subjektiv, forklarer generalmajor Michael Lollesgaard, taktikinspektør i Hæren. Han fortsætter:

- CREVAL-metoden er god til at sikre, at vi får de grundlæggende beredskabsmæssige procedurer og planer på plads. Metodikken tvinger enhederne til at få lavet

planer for deployering, materieltilvejebringelse og ammunition og alle de andre ting. Og enhederne bliver kontrolleret på, om der er lavet de SOP/SOI (Standard Operating Procedures/Instructions, red.), som der er behov for. Så i alt væsentligt får vi slebet systemet til i forhold til at sikre beredskabet.

Fokus på føring

Ud over de rent målbare punkter i CREVAL havde Michael Lollesgaard bedt inspicenterne fra tjenestegrenscentre om at have fokus på en række andre områder under inspicentdelen af øvelsen. I generalmajorens oplæg bad han dem således om at have fokus på det generelle føringsvirke ved enhederne.

- Tilbage meldingerne er, som jeg også selv har set derude, tilfredsstillende. Føringsvirket er godt, enhederne har en god planlægning og koordination, og alt i alt er enhederne føringsmæssigt velfungerende. Vores førere er dygtige og erfarne fra blandt andet Afghanistan, men funktionen som beredskabsenhed virker på andre parametre. Her arbejder vi med kamp mod en regulær fjende, og det stiller nogle andre krav, fastslår Michael Lollesgaard. ■

FLYVESTATION KARUP BLIVER SKILT I TO

Hegnet omkring Flyvestation Karup ændrer sig i øjeblikket – ja næsten fra dag til dag kan man se ændringer, hvis man har sin daglige gang på Flyvestationen.

AF NANNA HØYBERG PEDERSEN / VÆRNSFÆLLES FORSVARSKOMMANDO

HELT I HEGNET Er du en af de flere tusinde, der hver dag kører ind på Flyvestation Karup, så har du måske kigget ud af bilvindu- et og tænkt: "Hegn? Hvorfor stiller de mere hegn op? Er der ikke nok allerede?" Men nej – det er der ikke, og forklaringen er simpel.

For faktisk er der ikke kun tale om et nyt hegn, men også en total udskiftning af det allerede eksisterende hegn.

- Det nuværende hegn er fra sidst i 50'erne. Det er for lavt og er flere steder ved at vælte. Nu udskifter vi det hele til NATO-standard, så det kommer op på en passende international standard, fortæller stabschefen for Helicopter Wing Karup, oberstløjtnant Palle Mikkelsen.

Ikke nok med at de cirka 20 kilometer eksisterende hegn skal udskiftes, så bliver der også bygget et helt nyt hegn på en del af flyvestationen. - Formålet med den nye del af hegnet er at adskille kaserne-/fritidsområdet fra det operative område, forklarer Palle Mikkelsen.

Nemmere adgang

I forbindelse med opførelsen af det nye hegn skal hovedvagtten med tiden flyttes ind på toppen af Ansgaard bakke, nogle hundrede meter længere inde på flyvestationen i forhold til den nuværende hovedvagt. Når det sker, kommer kaserne-/fritidsområdet til at fungere som åbent område på samme vilkår, som man kender fra andre kaserner. Det betyder også, at kun det operative område, der blandt andet inkluderer flyfeltet, vil have adgangskontrol.

- Når hovedvagtten bliver flyttet, tager det en del af det nuværende pres for vagterne, da de i forhold til adgangskontrol i højere grad skal koncentrere sig om adgang til det operative område. Den nye hovedvagt sikrer også, at de, der er på det operative område, faktisk også har noget at gøre der, siger Palle Mikkelsen.

Den gamle hovedvagt bliver dog stående, så man kan kontrollere hele området om nødvendigt, men det nye åbne område vil lette arbejdsbyrden for vagterne.

- Det gør det nemmere, når der er leverancer til området, for eksempel i forbindelse med catering, for de vil bare kunne køre ind. Samtidig skal der heller ikke holde ret mange biler i hovedvagtten, som den er nu, inden vi spærrer Herningvej, så vi vil også lette trafikken, siger Palle Mikkelsen.

AFTC mellem to hegn

Flytningen af hegnet har også den konsekvens, at store dele af Flyvevåbnets Air Force Training Center (AFTC) kommer til at befinde sig i det åbne område mellem de to hegn.

- Det betyder selvfølgelig, at vi skal omlægge nogle rutiner rent sikkerhedsmæssigt. Vi er vant til at kunne gå ud og ind af bygningerne som det passer os, men i fremtiden skal vi bruge nøgle og koder, forklarer presseofficer, major Pia Wognsen fra AFTC.

Ifølge hende bliver det dog ikke et problem at tilpasse sig de nye krav. - Vi skal bare være endnu skarpere på militær sikkerhed, når hovedvagtten flyttes, end vi var før. Man finder jo hurtigt ud af, at døren ikke åbner, når man trækker i den, men at den kræver en nøgle. Det er en omstillingsproces, som vi tilpasser os, slår hun fast.

Også Helicopter Wing Karups egne administrationsbygninger kommer til at ligge i den åbne del.

- Men vi kan jo sagtens komme ind i den operative del, hvis vi har behov for det. Nu viser vi ID om morgenen – i fremtiden kan vi nøjes med vise ID, når vi skal ind på det operative område, forklarer Palle Mikkelsen.

Præcist, hvornår den nye hovedvagt er på plads, er endnu uvist, men dele af det nye hegn kan allerede ses. ■

Kristian Thestrup fremviser app'en. Foto: Nanna Høyberg Pedersen

NY LØSNING I LOMMESTØRRELSE

Løsningen er nu lige ved hånden, hvis signalfolk har problemer med radioen. Det nye redskab gør også signalfolkernes uddannelse både bedre og mere effektiv.

AF NANNA HØYBERG PEDERSEN / VÆRNSFÆLLES FORSVARSKOMMANDO

APP

Forestil dig, at du sidder midt i en øvelse, hvor du lige har lokaliseret fjendens skjulested. Det skal du straks melde over radioen – men det er seks måneder siden, du var på radiokursus, og siden har du ikke brugt de færdigheder, du lærte på kurset. Hvad gør du? - I de uddannelsesrammer, der er i dag, kan vi ikke nå at uddanne signalfolk nok. De når simpelthen at glemme det, de skal kunne, inden de skal bruge det, siger premierløjtnant Kristian Thestrup, der er kursusleder ved uddannelsesafdelingen hos Telegrafregimentet i Fredericia.

Ved siden af sin daglige tjeneste er Kristian Thestrup i gang med en projektleder-uddannelse ved IBC Kolding, hvor han fokuserer på fjernundervisning og e-læring. Som en del af undervisningen arbejder han med sit eget projekt, der skal løse problemet ovenfor.

- Vi har udviklet en app til smartphones og elektroniske læringsobjekter til sharepoint, til den information, der er restriktioner på. Soldaterne kan på den måde bruge for eksempel TGRtube via app'en til at hente den information eller de lektioner, de har brug for, forklarer Kristian Thestrup.

For at soldaterne kan bruge de sharepointsider, der er udviklet i forbindelse med projektet, er der indkøbt tablets, der er blevet modificeret, så de kan fremvise siderne.

Bedre læring og besparelser

App'en skal kunne bruges på øvelser og missioner, men også som et forberedende redskab, inden soldaterne kommer på signalkursus. Det vil forkorte kurserne, hvilket både sparer penge, og

forhåbentlig også vil gøre det lettere for soldater at komme på kursus. Den øgede nationale aktivitet i Hæren gør det nemlig sværere for folk at komme på kursus – til det seneste, Kristian Thestrup afholdt, var der 25 tilmeldte men kun 12 pladser. - Spørgsmålet er, om enheder giver kursisterne plads og tid til at kigge på app'en, inden de møder til kurset, eller om det er mere hensigtsmæssigt at indkalde dem til et kursus væk fra deres daglige tjenestested, som vi gør nu. Det ved vi ikke endnu, siger Kristian Thestrup.

Han har allerede afprøvet APP'en og Sharepoint-læringsobjekterne på et kursus, han afholdt i efteråret 2014, og de fik stor ros for blandt andet brugervenlighed og vidensniveau.

- Næste gang skal de kigge på den inden kurset, så de får hævet deres niveau inden kursusstart, forklarer Kristian Thestrup.

App'en er udviklet af folk fra uddannelsesafdelingen i Fredericia blandt andet i samarbejde med Hjemmeværnet og udvikles også løbende af lærerne på stedet.

- Vores største udfordring er, at det er ved siden af havende tjeneste, så det går langsomt. Vi er ikke helt i mål endnu, men et godt stykke af vejen, fortæller Kristian Thestrup. ■

FØLG QR-KODEN FOR AT HENTE APP'EN.

NATO HAR ET NYHEDSBUREAU FOR EFTERRETNINGER

I Storbritannien samler 29 forskellige nationaliteter efterretninger for NATOs medlems- og partnerlande. Centeret er ikke en direkte del af NATO – og det kan have sine fordele.

AF MICHAEL AAGAARD JENSEN / VÆRNSFELLES FORSVARSKOMMANDO

EFTERRETNING Ved Cambridge, Storbritannien, ligger efterretningscentret NATO Intelligence Fusion Centre (NIFC). Her arbejder kolleger fra 26 NATO-lande og tre ikke-medlemslande med at fusionere efterretninger fra og om hele verden.

Centeret fungerer som et slags ”nyhedsbureau”, der leverer efterretninger 24 timer i døgnet, syv dage om ugen. Efterretninger, som de nationale efterretningsenheder og NATO kan plukke af.

- Centeret er et efterretningscenter, der arbejder for NATO. Det producerer efterretninger om såvel igangværende taktiske situationer til de brede strategiske analyser. Vi producerer også en stor del billedmateriale. Det er alt fra taktisk til strategisk niveau, fra nu-og-her støtte til et flerårigt

politisk-strategisk sigte, fortæller Thomas Jensen, som arbejder ved centeret.

Selvom NIFC leverer efterretninger til NATO og NATO-landene, er det ikke en del af NATO.

- Det gode ved det er, at i NATO skal alle landene være enige om en vurdering af et spørgsmål, det skal vi ikke. Vi kan godt lave nogle analyser med kant og alternative vinkler, og vi skal ikke tænke så meget over nationale dagsordener. Derfor kan vi hurtigt levere produkter, der baserer sig på input fra alle tilgængelige, nationale kilder, siger Thomas Jensen.

Døgnet rundt

Med ansatte fra 26 NATO-lande tales der selvfølgelig mange forskellige sprog. Det er en fordel for efterretningerne. Blandt andet kan direkte og åbne medier overvåges 24/7 på originalsproget. De mange natio-

ner gør også analyserne bedre.

- Som analytiker er det vigtigt, at man får skubbet lidt til den måde, man tænker på. Mine kolleger kommer ofte med en alternativ synsvinkel på situationer, hvilket oftest skyldes, at de kommer fra andre lande og måske derfor har en lidt anden tilgang til emnet. Det gør, at vores produkter bliver bedre. På den måde har vi en større diversitet i opfattelse og metoder, end et nationalt center vil have, for der er vi mere eller mindre skolet på den samme måde, fortæller Thomas Jensen.

Terrorisme

Thomas og hans kolleger analyserer på det, der har NATOs interesse. Det kan være alt fra store analyser af Afrika, cyber warfare eller hvordan terrorisme udvikler sig. Der er dog undtagelser. Selv om terrorisme er blevet ekstra aktuel med de seneste angreb

i Paris, har angrebet mod Charlie Hebdo ikke givet ekstra arbejde hos NIFC.

- Vi har en kontraterror-afdeling, som kigger på, hvordan terrorisme udvikler sig, men der er en aftale om, at man ikke rapporterer om, hvad der sker i de enkelte medlemslande. Vi rapporterer derfor ikke noget som helst om, hvad der sker i Frankrig eller i andre medlemslande. Men det er klart, at vi kigger på udviklingstendenser i forhold til terrororganisationer. Vi udarbejder analyser af deres åbne medier, hvordan vi tror, de er skruet sammen, hvordan vi tror, de anvender de sociale medier - og vi ser på de tidsskrifter, de udgiver, og hvad det er, de skriver i dem. Det giver nationale myndigheder et grundlag for det videre arbejde derhjemme om betydningen for Danmark, siger Thomas Jensen. ■

AF MICHAEL AAGAARD JENSEN / VÆRNSFELLES FORSVARSKOMMANDO

UDDANNELSE Som NATO-land modtager Danmark daglige efterretninger fra NATOs efterretningscenter, NATO Intelligence Fusion Centre (NIFC), men centret ved Cambridge kan også bruges til andre ting. Medlemslandene kan også modtage eller rekvirere produkter som efterretninger og analyser om de emner, de har behov for.

Som dansk repræsentant udvælger Thomas Jensen selv produkter, som han mener, kunne have interesse hjemme i Danmark. På den måde er der en konstant servicering af de danske myndigheder og en løbende dialog mellem nationale myndigheder og centret via den danske repræsentant.

Der er også mulighed for, at man kan sende folk til NIFC i kortere eller længere tid, hvis de skal arbejde på et bestemt produkt.

- Det kunne være Arktis eller et forestående mindre operationsområde. Det, der

er godt ved NIFC, er, at vi har en stor viden og et stort netværk at trække på. Lad os sige, at der opstår noget i eksempelvis Burundi: Måske sidder der en analytiker hjemme i Danmark, der har med Afrika at gøre, men han er måske ikke helt stærk i Burundi. En mulighed er at sende ham her over og arbejde med udgangspunkt i NIFC's viden og netværk, forklarer Thomas Jensen.

Enorm viden

På den måde får de udsendt i løbet af kort tid en viden og et netværk inden for et bestemt område. Men der kan også hentes praktisk viden og erfaring.

- Skulle man for eksempel opbygge og udvikle lignende nationale kapaciteter i Danmark, vil man kunne sende folk over til NIFC i kortere perioder for at få indsigt i, hvordan en organisation som NIFC - der arbejder med alt fra her-og-nu-efterretninger til strategiske analyser - er organiseret og arbejder, siger Thomas Jen-

DU KAN FÅ STØTTE FRA NATOS EFTERRETNINGSCENTER

Der er mange forskellige måder, hvorpå Forsvaret kan udnytte den store viden, der løbende opdateres i NATO Intelligence Fusion Centre.

sen og tilføjer:

- Vi er en næsten komplet efterretningsvirksomhed. Vi har ikke vore egne indhentningskapaciteter, men vi trækker på mange, som har. Vi bearbejder information selv, og vi har et netværk, hvor de enkelte medarbejdere har kontakter hjem til deres egne efterretningstjenester.

Klassificerede konferencer

Derudover holder NIFC jævnligt klassificerede konferencer om alt fra Afrika, over Mellemøsten til cyber warfare, hvor primært efterretningspersonel kan komme og blive klogere på et emne og styrke sit netværk. - Alle landene er selvfølgelig inviteret med, og med den tilstrækkelige sikkerhedsgodkendelse kan man deltage. Det har vi fået rigtig god feedback på, fortæller Thomas Jensen.

De nationale repræsentanter ved centeret er typisk udsendt i tre år. I løbet af de tre år får de stor erfaring i efterretningsar-

bejdet og et netværk, som man ikke kan få i et nationalt efterretningscenter.

- Det er klart, at man over tid får etableret et stort og umiddelbart netværk herovre. Jeg kan hurtigt gå til min kollegaer, som kommer fra stort set alle NATO-lande - plus enkelte uden for - og høre, hvordan de ser på et givent emne. Jeg kan få en uformel snak om emnet og senere få den officielle holdning, hvis det er nødvendigt, siger Thomas Jensen og påpeger:

- Det giver mulighed for at få et mere nuanceret syn på en problemstilling eller et emne - såvel uformelt som formelt, afhængigt af omstændighederne. Det er sådanne netværk og multinationale kontakter, som er helt uvurderlige og praktisk talt umulige at tilvejebringe i en national kontekst, uagtet man sidder i efterretningsmiljøet gennem længere tid, fastslår han. ■

Møde for forsvarschefer

BALTSEA: Forsvarschef general Peter Bartram har været i Norge for at mødes med sine kolleger fra de øvrige Nordiske og Baltiske lande. Mødet foregik den 29. og 30. januar.

Formålet med de årlige møder er at drøfte regionale udfordringer og identificere fælles løsninger. På mødet diskuterede forsvarscheferne fra Danmark, Norge, Sverige, Finland, Estland, Letland og Litauen blandt andet fælles initiativer inden for kapacitetsopbygning, cyber defence og mulighederne for en fælles styrkelse af overvågningen af landenes territorier. ■

Det Nordisk-Baltiske forsvarssamarbejde har eksisteret siden BALTSEA (Baltic Security Assistance Forum) blev etableret i 1997. ■

Danske soldater hædret i Kabul

MEDALJER: To danske soldater blev sidst i januar hædret af den amerikanske hær. Det skete da overkonstabel Jesper og premierløjtnant Mads blev tildelt henholdsvis Army Commendation Medal og Bronze Star for deres indsats i forbindelse med insider angrebet i Camp Qargha i august 2014. Tildelingen af medaljerne kom mindre end en uge efter, at en dansk kaptajn blev tildelt Bronze Star for sin indsats i Kabul i første halvår af 2014.

Tidligere på måneden modtog en dansk major samme amerikanske hæder. Major Charlotte modtog Bronze Star medaljen for exceptionel fortjenstfuld tjeneste. ■

FORSVARETS INTERNATIONALE ENGAGEMENT

1. FEBRUAR 2015

UDSENDTE INTOPS - 1. FEBRUAR 2015490

NATO188

KFOR KOSOVO 35
RESOLUTE SUPPORT MISSION - AFGHANISTAN 153

KOALITION258

CENTCOM - USA 2
CMF HQ - BAHRAIN 3
OP INHERENT RESOLVE - IRAK/KUWAIT/QATAR 199
OP SHADER - IRAK 28
OP GRITROCK - SIERRA LEONE 26

UN44

UNMIL - LIBERIA 5
UNMISS - SYDSUDAN 14
UNTSO 11
UNCMAC - SYDKOREA 2
MINUSMA - MALI 12

Tallene er oplyst via ugerapporteringer fra Værnsfælles Forsvarskommando og viser udsendte i INTOPS pr. 1. februar 2015.

LUFTOPERATIONER FRA QATAR

I begyndelsen af februar rejste fem soldater fra Flyvevåbnets Expeditionary Air Staff til Qatar. Det er første gang, at den lille enhed udsender et samlet hold, der skal planlægge missioner i et multinationalt luftoperationscenter.

AF THORBJØRN FORSBERG / VÆRNSFÆLLES FORSVARSKOMMANDO

QATAR

Destinationen for de fem soldater var Al Udeid Airbase i Qatar, hvor et amerikansk-ledet center står for at styre luftdelen af krigen mod Islamisk Stat i Irak og Syrien. Samme center har også i adskillige år styret tilsvarende operationer i Afghanistan.

- Det er en vigtig udsendelse for os, fordi vores kerneopgave jo i bund og grund er at lede luftoperationer, fastslår oberst Anders Rex, som er chef for Expeditionary Air Staff (EAS). Det er den enhed, som de fem hører til.

Holdets medlemmer kommer til at indgå i forskellige dele af arbejdet i det cirka 600 mand store center, og de arbejder med både langsigtet og kortsigtet planlægning samt

udførelse af operationer, mens de foregår. Det kan for eksempel være at koordinere kampflyenes missioner med flyvning med droner, lufttankning, overvågningsfly osv. Og spørger man chefen, er holdet godt rustet til opgaven:

- EAS'en er en lille enhed, hvor folkene er trænet til at se helheden i komplekse luftoperationer. Vi er nok mere selvkørende og mere all-round end andre lande med større enheder, og jeg er sikker på, at folkene vil give CAOC'en (Combined Air Operation Center) i Qatar et løft. Samtidig kommer danskerne helt sikkert også til at tage en masse læring med den anden vej, siger Anders Rex.

De fem soldater fra Flyvevåbnets Expeditionary Air Staff tog af sted søndag den 8. februar og skal være udsendt i seks måneder. ■

Inden afrejsen blev der holdt en lille reception på Flyvestation Karup. En egentlig afskedsparade var valgt fra grundet holdets begrænsede størrelse. Foto: Thorbjørn Forsberg

Tit er det enkeltsager, som veteranen ude i skoven, der dominerer mediernes dagsorden, men for langt de fleste soldater er det ikke problematisk at vende tilbage til hverdagslivet i Danmark. Foto: Maj-Britt Schmidt

Tilbage til hverdagen – også med PTSD

Hjemvendte veteraner med PTSD har svært ved at få dagliglivet til at fungere. Ny forskning indikerer, at det måske ikke kun er PTSD-symptomerne, der kræver behandling, men at der også skal arbejdes med veteranernes tilbagevenden til det civile liv.

AF KAREN DAHLIN / VETERANCENTRET

VETERANER Rigtig mange udsendte soldater vender problemfrit tilbage til deres dagligliv efter en international mission. Men for nogle kan det være svært, ja tilmed kan det synes næsten umuligt. En ny videnskabelig artikel har undersøgt, hvor godt udsendte soldater igen optager deres civile liv.

- Vi ved, at overgangen til det civile liv for nogle enkelte kan være en stor omvæltning efter en udsendelse til en mission. For de fleste er det ikke noget problem at tilpasse sig livet i det civile, men for veteraner med symptomer på posttraumatisk stress kan omvæltningen til det civile liv dog volde problemer, siger psykolog og ph.d. Karen-Inge Karstoft.

Hun har sammen med fire kolleger undersøgt, hvor godt de danske Afghanistan-veteraner evner at falde til i den hjemlige danske hverdag, når de kommer hjem fra mission. Undersøgelsen omhandler 454 soldater, der har været udsendt på ISAF hold 7.

Gælder ikke specifikt for veteraner

Veteraner blev 2 ¼ år efter deres hjemkomst blandt andet spurgt om deres parforhold, evne til at passe på deres helbred, forholdet til deres børn og deres arbejdsliv og

hvorvidt de følte, at de hørte hjemme i det civile samfund. - Vi har spurgt dem, om de føler sig som en del af samfundet. Om de tager del i det sociale liv, og om deres venner hovedsageligt kommer fra Forsvaret eller det civile, siger Karen-Inge Karstoft.

Størstedelen af veteranerne har ikke nævneværdige problemer med at få det daglige liv til at fungere, men op til 20 procent melder, at de har nogle eller mange problemer med at falde til på et eller flere af disse områder.

- 20 procent kan virke som mange, men man skal lige være opmærksom på, at det omfatter alle dem, der enten har nogle problemer, mange problemer eller ekstremt mange problemer med at vende tilbage til samfundet. Derudover er det vigtigt at huske, vi ikke har tal på, hvordan det ser ud i den øvrige befolkning. Altså om det er en almen problemstilling, eller om det gælder specifikt for soldaterne, siger Karen-Inge Karstoft.

Svær dagligdag med PTSD

Der er en gruppe for hvem, overgangen synes svær: Nemlig veteraner, der døjer med svære symptomer på PTSD. Den videnskabelige artikel viser, at jo flere symptomer på PTSD veteranen har, desto sværere har vedkommende det også med at blive en del af det omgivende samfund. - Det gode spørgsmål er, om deres PTSD-symptomer bli-

ver værre, fordi de ikke føler, at de er en del af samfundet. Eller om det er deres PTSD, der gør, at de ikke kan indgå i det civile liv, siger Karen-Inge Karstoft.

Hønen og ægget

Det betyder, at veteranen kan få glæde af både at blive behandlet for sin PTSD og af igen at blive en del af det civile samfund.

- Det er lidt som med hønen og ægget. Høje PTSD-symptomer og problemer med at vende tilbage til det civile samfund optræder simultant. Vi kan spørge os selv, om det er deres symptomer, der skal behandles, eller om de primært har brug for støtte til at blive en del af det civile samfund igen. Svaret bliver nok, at der skal sættes ind med en helhedsindsats, hvilket der også arbejdes konstant på, siger Karen-Inge Karstoft.

På spørgsmålet om det ikke er en indlysende konklusion, at det er soldater med den sværeste PTSD, der har flest problemer med at håndtere dagliglivet i Danmark, svarer forskeren:

- Det er en ret indlysende konklusion, men jeg mener, at vi har brug for at af- eller bekræfte det, som vi betragter som indlysende. I det her tilfælde fik vi altså bekræftet vores mistanke, siger Karen-Inge Karstoft. ■

Undersøgelsen

ResultatCommunity reintegration after deployment to Afghanistan: a longitudinal investigation of Danish soldiers

Karen-Inge Karstoft, Cherie Amour, Søren B. Andersen, Mette Bertelsen, Trine Madsen

Resultaterne blev publiceret i det internationale tidsskrift Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology

Post traumatisk stress syndrom

● Post traumatisk stress syndrom (PTSD) kan optræde i forbindelse med oplevelsen af en traumatisk hændelse, som indeholder en oplevet trussel om alvorlig tilskadekomst eller død.

● For den enkelte er hændelsen forbundet med oplevelser af frygt, rædsel og hjælpeløshed.

● De typiske symptomer er genoplevelse af traumat, undgåelse af tanker og følelser, der forbindes med traumat og øget årvågenhed, der viser sig som søvnproblemer, vagtsomhed, irritabilitet og koncentrationsbesvær.

Veteranernes udfordringer

● ISAF hold 7 2 ½ år efter hjemkomst

● 17 procent har problemer i parforholdet

● 18 procent har problemer med at betro sig til andre

● 17 procent har problemer med at tage sig af dagligdagsopgaver og med at tage vare på sig selv og sit helbred

● 15 procent føler ikke, de hører til i det civile samfund

● 3,6 procent har problemer med at fungere sammen med deres børn

● 6,9 procent har problemer med at få eller holde på et arbejde

PUBLIKATIONER AKTUELLE UDGIVELSER FAK

Ruslands strategi i Arktis
Jørgen Staun, adjunkt og ph.d., Forsvarsakademiet

LÆS En ny rapport debatterer Ruslands strategi i Arktis og stiller spørgsmålet, om det forværrede forhold mellem Vesten og Rusland, som følge af krigen i Ukraine, kan tænkes at få afsmittende virkning i Arktis.

Irans cyberkapabiliteter og offensive operationer på internettet

Asbjørn Thránov, cand. jur.

LÆS Briefet analyserer den iranske trussel i cyberspace ved at beskrive Irans cyberstrategi, og de mange aktører, som er ansvarlige for landets defensive og offensive cyberaktiviteter.

Till Kingdom Come?

Alexander Hviid, MA in Political Science, Stud. soc., Forsvarsakademiet

LÆS Dette brief indeholder en oversigt over og analyse af Danmark og Grønlands forfatningsretlige relation siden 1953, herunder hvordan disse kan påvirke Kongeriget Danmarks mulighed for at agere som én aktør i Arktis.

MATERIALER FRA FAK KAN BESTILLES ELLER DOWNLOADES SOM PDF PÅ FORSVARET.DK/FAK

.....

Folkets befrielseshær opruster, men ingen er interesseret i en konflikt i regionen. Foto: Age/Scanpix

Når kinesisk forsvar møder omverdenen

Lektor Liselotte Odgaard har svært ved at se den spændte situation i Østasien blive mindre de kommende år. Forsvarsakademiets kinaekspert har igen deltaget i kinesisk forsvars årlige sikkerhedskonference Xiangshan Forum.

Liselotte Odgaard er lektor, Ph.d., ved Forsvarsakademiets Institut for Strategi og forsker i forsvars- og sikkerhedspolitik primært med fokus på Asien, Kina og USA. Hun har udgivet flere bøger og artikler om Kinas sikkerhedspolitiske agenda og dets betydning for Vesten. Læs mere på Forsvarsakademiets Forskningsdatabase på fak.dk

AF THOMAS JERICHOW / FAK

ASIEN

En af verdens absolut vigtigste konflikter. Sådan ville mange betegne forholdet mellem USA, Kina og det store lands naboer i Østasien. Umiddelbart virker situationen truende, men ingen af parterne har interesse i en krig. Derfor er alle opsatte på at få forbedret dialog og samarbejde mellem Kina og de andre aktører i regionen. Det sker blandt andet gennem en møderække afviklet af det kinesiske forsvar kaldet Xiangshan Forum, og her spiller Forsvarsakademiet (FAK) fra fjerne Danmark en rolle.

Dansk deltagelse i Xiangshan Forum

Forsvarsakademiets kinaekspert, lektor Liselotte Odgaard, ph.d., er fast gæst ved de vigtige møder. Her er hendes rolle at udvikle og fremlægge observationer, analyser og løsninger omkring den fastlåste situation.

- De to store aktører i regionen er naturligvis Kina og USA. Problemet er, at de medbringer to helt forskellige verdensopfattelser. Groft sagt er amerikanerne drevet af principper som demokrati, menneskerettigheder og markeds kræfter og opfatter disse værdier som universelle på

tværs af systemer og landegrænser. Kineserne derimod arbejder traditionelt gennem de siddende regeringer eller regimer. De mener, at der kommer mere ud af at lade de enkelte lande eller regioner selv ordne problemerne og så støtte økonomisk som en slags hjælp til selvhjælp, fortæller Liselotte Odgaard.

De to forskellige tilgange betyder, at amerikanerne og deres mange allierede omkring Kina – heriblandt markante aktører som Japan, Filippinerne, Sydkorea og Australien – ikke tøver med at opfatte Kina som en trussel mod de regionale demokratier. Omvendt har kineserne svært ved at forstå, hvorfor amerikanerne mener, de kan blande sig militært så langt fra deres egne kyster.

Fokus på tre områder

I den fastlåste situation er det vigtigt at finde de områder, hvor Kina og omverdenen kan finde kompromisser og fælles interesser, og her kan et lille land som Danmark og Forsvarsakademiet spille en rolle.

- Vi arbejdede med tre forskellige temaer under Xiangshan forum. Sikkerhedsstrukturer, terrorisme og maritime konflikter, fortæller Liselotte Odgaard.

Hun medbragte et oplæg om samarbejde mod terroris-

me, der analyserede Kina og USA's forskellige tilgange til terrortruslen samt mulige samarbejdsområder mellem de to store lande.

Samtidig deltog Liselotte Odgaard i debatter om at skabe sikkerhedspolitiske strukturer i regionen. Der er i forvejen en række regionale organisationer og fora, men de fleste er låst fast, fordi aktørerne har så forskellige ideer om hvilke regler, der gælder internationalt.

Også når det gælder den tredje centrale udfordring i regionen; Uenigheden om havområder og en lang række øer i farvandene mellem Kina og flere nabolande, ser Liselotte Odgaard en fastlåst situation.

- Man kan sige, at både kineserne og deres naboer signalerer, at uenighederne om øer og havområder ikke skal løses militært. Men når kineserne og amerikanerne har så modsatrettede strategiske interesser, er det meget svært at se spændingerne blive mindre i de kommende år, mener Liselotte Odgaard.

Hun opfatter situationen omkring Kina som spændt men også med muligheder for fremskridt i retning af stabilitet. Fremskridt som også Danmark og Forsvarsakademiet støtter gennem deltagelse i kinesisk forsvars Xiangshan forum. ■

SKARPERE ØJNE MOD HIMLEN

Siden 2007 har Air Control Wings TPS-77 radar stået på jorden ved Flyvestation Skrydstrup. Nu har Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse sikret den sit eget tårn, med egen elevator og tag over hovedet.

AF MARTIN SÆRMARK-THOMSEN / FORSVARSMINISTERIETS EJENDOMSSTYRELSE

RADARTÅRN

Det nye tårn er 25 meter højt og er placeret på et punkt, der er 32 meter højere end den tidligere placering i Skrydstrup. Den store forskel i højde kan man aflæse direkte på radarskærmene i kontrolrummet i Karup. - Det er en markant bedre dækning, end vi havde før. Vi har fået omkring 80 kilometers sigt mere, end vi havde med radaren stående på jorden. Det giver vores operationscenter - og dermed jagerfly - en mere

Radaren køres på plads på elevetoren.
Foto: FLVFOT Jan Kjær/Lars Richter

præcis information om den opgave, de står overfor, når vi opdager, at der er nogen på vej ind i vores luftrum, fortæller kaptajn Christian Peter Riisager fra Air Control Wing (ACW).

Radaren i tårnet er en af Forsvarets mobile radarer, og derfor er tårnet designet til at understøtte mobiliteten. Radaren placeres på en platform midt i tårnet, for der-

Radaren nærmer sig toppen af tårnet.
Foto: FLVFOT Jan Kjær/Lars Richter

efter at blive hejst knap 25 meter op under den store, hvide kuppel, der beskytter radaren mod vind og vejr. Når platformen er hejst op på plads, sikres den med fire pneumatiske låsebolte.

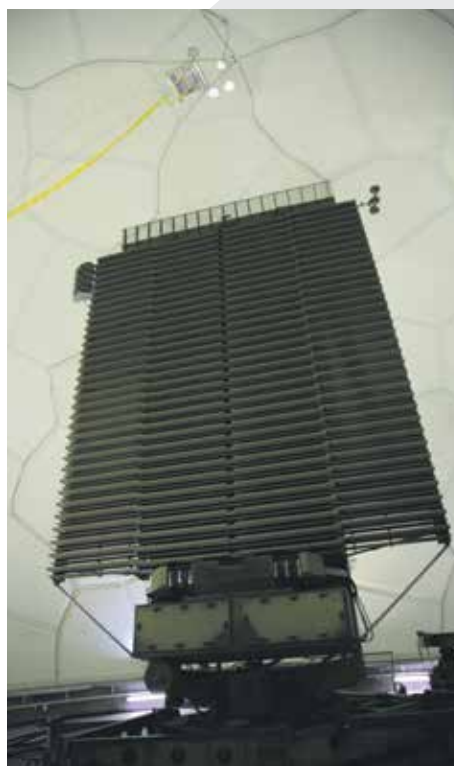

Montering af kuplen
Foto: FLVFOT Jan Kjær/Lars Richter

-Det tager ikke mange minutter at køre platformen op og ned, og det betyder, at vi hurtigt kan erstatte radaren med dens søster, hvis vi får behov for at foretage større vedligehold eller reparationer, siger Christian Peter Riisager.

Når den operation skal foretages, pakkes det 32 m² store radarpanel sammen og foldes ned. Imens kan den anden radar gøres klar til installation. Når radaren kommer ned i grundplan, køres den ud med en gaffeltruck, og den anden radar køres ind på platformen og hejses op i toppen.

Radarens kraftforsyning er placeret i

Radaren opstillet og i drift.
Foto: Foto: Martin Særmark-Thomsen

grundplan, så der ikke skal anbringes andre ting, der kan forstyrre radarbilledet oppe under kuplen. Hele byggeriet, inklusiv nedbrydning af de gamle tårne har kostet omkring 18 millioner kroner.

Udsigten på en grøftedag.
Foto: Martin Særmark-Thomsen

OM BYGGERIET:

Den gamle radar i Bækskov måtte opgive ævred i 2009 og blev derefter pillet ned. Frem til 2012 stod det gamle, tomme tårn stadig i Bækskov sammen med to sidetårne, der blev brugt til at finde flyvehøjden på målene.

Højdefindertårnene blev pillet ned i 2013 og kort efter begyndte byggeriet af det nye tårn.

Støbningen af tårnet skete på bare otte dage, da det blev støbt i en løbende proces

Et lille ryk ad gangen op mod toppen.
Foto: FLVFOT Jan Kjær/Lars Richter

ved brug af en glideforskalling, der af små ryk på 8 centimeter ad gangen blev flyttet opad i takt med betonen nedenunder havde hærdet tilstrækkeligt.

Efter en pause i processen blev kuplen monteret. Kuplen er bygget af moduler i glasfiber, som er imprægneret med et særligt radarreflekterende materiale, så domene ikke hæmmer radarens ydeevne. ■

ACW MISSION

ACW bidrager hurtigt, præcist og effektivt til at opretholde dansk suverænitæt, så ingen grove eller systematiske krænkelse kan foregå uopdaget. Endvidere opererer ACW globalt i koalitionsramme med fleksible kapaciteter. ACW bidrager proaktivt til udvikling af Forsvarets integrerede operationer.

Opgaverne består i

- Overvågning af dansk luftrum, samt kontrol og indsættelse af fly til afvisning af krænkelse i dansk luftrum.
- Med kort varsel kunne opstille og udsende et Mobile Air Control Centre (MACC) til løsning af internationale opgaver.
- Yde støtte til Forsvarets øvrige værn samt civile myndigheder.
- Uddanne og opstille kvalificeret personel til løsning af nationale og internationale opgaver.

RADAREN TPS-77

Forsvarets to TPS-77 radarer er mobile radarer, der med alt tilhørende udstyr kan pakkes ned på samme plads som to 20 fods container og sendes ud i verdens brændpunkter. I 2012-2013 var ACW udsendt til Afghanistan, men i øjeblikket er begge radarer hjemme i Danmark. Den ene er klar til, med kort varsel, at tage på mission, mens den anden altså er med til at holde øje med luftrummet over Danmark fra tårnet i Bækskov.

Fakta om TPS-77

Radaren er en Lockheed-Martin TPS-77.

En fuldt sammenpakket radar TPS-77 kan opstilles på 6-8 timer.

Radaren er en 3D-radar, hvilket betyder, at den kan aflæse både højde, hastighed og retning.

Radarpanelerne har et areal på 32 m².

450 km rækkevidde.

Radaren kan række ned på den anden side af Berlin i Tyskland og ind over den polske grænse, til Amsterdam i Holland og på til Stavanger i Norge.

DET NYE TÅRN

Tekniske data

Det nye radartårn er omkring 40 meter højt inklusiv den store kuppel.

Byggeriet er på 350 m² inklusiv sidebygninger.

Bækskov ligger ca. 70 meter over havets overflade.

Byggeriet har kostet cirka 18 millioner kroner, inklusiv nedbrydning af de gamle tårne.

STØVLERNE HAR VÆRET PÅ SLANKEKUR

Egentlig skulle det kun være en sikkerhedsstøvle til dele af Søværnet, men nu vil alle have fødderne i støvlen.

AF FLEMMING DIEHL / FORSVARSMINISTERIETS MATERIEL- OG INDKØBSSTYRELSE

UDRUSTNING

Af og til kan det give mening at stille spørgsmålet "kan det ikke gøres bedre?" Det gjorde seniorsergent Henning André Larsen, der er sagsbehandler i munderingssektionen i Forsvarsmateriel- og Indkøbsstyrelse (FMI).

Spørgsmålet stillede han, da han så på, hvad markedet kunne tilbyde af sikkerhedsstøvler. Besætningerne på Søværnets skibe manglede nemlig en støvle, der ikke mindst beskytter tærne, hvis man taber noget ned over fødderne, men det skal også være en støvle, der er behagelig, og som man kan få af på et splitsekund, hvis man falder i vandet:

- Man går altid på kompromis, når en støvle skal opfylde mange krav. Sikkerhedsstøvler er næsten altid meget tunge, fordi beskyttelsen er af metal, og så er de sjældent behagelige at gå i over længere tid. Det er et problem, når man på et skib altid skal have sikkerhedsstøvler på, siger Henning Larsen, der ikke var imponeret over, hvad markedet kunne byde ind med. For støvlen, der reelt set skulle opfylde brugerens krav, fandtes bare ikke.

Modulør og designer kom på arbejde

Henning kontaktede derfor FMI's nuværende leverandør, der godt kunne se problematikken, og så blev der tilkaldt en modulør og en designer. Leverandøren var nemlig indstillet på, at man i samarbejde med FMI fik tilpasset en eksisterende sikkerhedsstøvle:

- Moduløren og designeren begyndte at tegne og opbygge en støvle helt efter vores behov, og der blev produceret en række prøvemodeller, fortæller Henning Larsen, der fik bragt sine kompetencer i spil. Han er nemlig andet end seniorsergent. Han er også uddannet som skoteknikker og tidligere værkfører ved ECCO.

- De støvler, vi er endt op med at få produceret, har selv de, der var mest negative overfor projektet, sagt god for.

Gram betyder meget

De nye støvler er meget lettere, end de, der findes på markedet, behagelige og så er de med boa lace frem for lynlåse. Det bliver ellers mest brugt i sko til for eksempel eliteidrætsudøvere, men det gør dem endnu hurtigere at komme ud af:

- De vejer cirka 200 gram mindre per støvle, end de der ellers findes på markedet. Nu lyder 200 gram måske ikke af meget, men per 1000 skridt betyder det 200 kilo mindre belastning, påpeger Henning:

- Ikke alle er enige om støvlernes udseende, da de er i oil skind. Men det er en smagssag, om de er pæne, og på det punkt bliver vi nok aldrig enige. Men Søværnet, der har testet støvlen, er så glade for den, at det nu bliver den støvle, som alle i Søværnet skal gå med. Ikke kun på skibene, men også i staben. Flyvevåbnet har også testet dem og overvejer at gøre det samme, og lige nu tester Hæren dem, siger seniorsergenten, der fik vist, at det faktisk kunne gøres bedre. ■

STØVLEN

En let støvle

Selvom det er en sikkerhedsstøvle, så er det lykkedes at lave designet, så vægten holdes nede. Det betyder, at den lette støvle sikkerhed M/14 (størrelse 42) vejer 700 gram. Den tunge vejer 734 gram. Det er godt 200 gram mindre end andre sikkerhedsstøvler, og det betyder, at soldaten per 1000 skridt udsættes for 200 kilo mindre belastning.

Produceret på grøn energi

En god sidegevinst ved den nye støvle er, at den også er grøn. Ikke i farven, men den italienske fabrik anvender 80 procent vedvarende energi. De har nemlig satset behårdt på solenergi og har plastret fabriksarealet til med solceller. Så nu har selv cykelskuret solceller på taget.

Tre udgaver af støvlen

Den nye støvle sikkerhed M/14 kommer i tre udgaver. To svære med kort og langt skaft samt en let med kort skaft.

Udleveringen er gået i gang

I Søværnet er udleveringen af den nye støvle allerede gået i gang. Dog er det indtil nu den lette udgave, der er udleveret, men udleveringen af den svære sker også i løbet af 2015.

● Boa lace lukkemekanisme:

Boa lace sikrer, at man lynhurtigt kan komme i og ud af støvlen. Boa lace bliver allerede nu brugt af elitesportsudøvere og redningsarbejdere, og det er standard på den nye sikkerhedsstøvle M/14.

● Læderet:

Til støvlen er der brugt et oil skind, som er mere smudsafvisende, og det giver en mere smidig støvle. I stedet for sværte skal skindet have en naturligt fremstillet olie.

● Snuden:

Almindelige sikkerhedsstøvler er sikret med en stålkappe, men på sikkerhedsstøvle M/14 er snuden sikret med en kappe af komposit, som er langt lettere, men stadig sikkert.

Biobrændstoffer blev drøftet

MILJØ: Sidst i januar blev der i Forsvarets Laboratorium afholdt en mini konference om muligheder for anvendelse af biobrændstoffer i det danske forsvar. Konferencen havde flere danske og udenlandske foredragsholdere, og der var deltagere fra såvel Forsvarsministeriets Materiel og Indkøbsstyrelse samt Forsvarsministeriet. Konferencen tog udgangspunkt i, at biobrændstoffer under visse betingelser sænker kuldioxid emission ved erstatning af fossilbaseret brændstof, det reducerer udledning af partikler, nitrøse gasser samt svovldioxid pga. renere forbrænding og der er en større leverance-sikkerhed.

En af foredragsholderne var dr. Joanna Bauldreay fra Shell (GB), der fortalte om praktisk anvendelse af syntetisk biobrændstof til fly, og der var ligeledes foredrag om praktisk afprøvning af et avanceret biobrændstof (green diesel) i skibe i Italien. ■

Workshop om miljø

ENERGI: 17.-19. februar deltager Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse (FES) i en workshop om energi, vand og affald i Sønderborg. Deltagerne i workshoppen kommer fra bl.a. Finland, Irland, USA, England, Tyskland og Island.

Workshoppen er en del af 'The NATO Science for Peace and Security Programme'. Målet er, at 'best practice' inden for nye grønne teknologier skal komme NATO's medlemslande og det omkringliggende samfund til gavn.

Arrangementet falder i tråd med det øvrige samarbejde med bl.a. USA, der for alvor startede op i efteråret 2014. Da var FES i USA for at opleve det amerikanske forsvars arbejde med energi- og miljøoptimering. Kort efter kvitterede det amerikanske forsvar med et tilsvarende besøg i Danmark. ■

Pilotprojekt

MINDFULNESS: I foråret 2014 gennemførte man i Århus et pilotprojekt i mindfulness-baseret stressreduktion (MBSR) for krigsveteraner. Man har tidligere gennemført lignende projekter for andre patientgrupper, og tesen var, at de gode resultater derfra også måtte kunne overføres til krigsveteraner med symptomer på stress.

De forskellige målinger antyder, at projektet har haft en meget positiv effekt på for eksempel koncentrationsevnen hos deltagerne. Det kan dog – qua det lave antal deltagere – ikke siges at være videnskabeligt bevist, men resultaterne peger i den rigtige retning. Pilotprojektet fandt sted hos Forskningsklinikken for Funktionelle Lidelser på Aarhus Universitet og Aarhus Universitetshospital. En del af finansieringen kom fra Soldaterlegatet. ■

FRA KRIGSREPORTAGE TIL MILITÆR FORSKNING

Medierne og offentligheden er fortsat interesseret i Forsvaret, men fokus har flyttet sig lidt – og det er Forsvaret godt tilfreds med.

AF THOMAS JERICHOW / FORSVARSAKADEMIET

ÅBENHED Forsvaret har oplevet et markant fald i medieinteresse, siden de større operationer i Afghanistan ophørte, men det betyder ikke, at Forsvaret ikke optræder i medierne. Det kan blandt andet ses på opgørelsen over Forsvarsakademiets optræden i medierne i 2014.

1122 gange blev Forsvarsakademiet (FAK) forskere og specialister citeret i medier, langt de fleste af tilfældene i de store aviser og TV,

der når ud til mange danskere.

- Det er meget tilfredsstillende for os, at akademiets viden og forskning er så efterspurgt udenfor Forsvaret. Dels må det vel betyde, at vi leverer kvalitet, og dels er det vigtigt, at Forsvaret er synligt og respekteret ude i det civile samfund, siger Forsvarsakademiets dekan Ole Kværnø til tallene.

De 1122 gange, hvor FAK i 2014 citeres eller på anden måde anvendes i medierne, er næsten dobbelt så mange som i 2013, hvor FAK blev citeret 680 gange. ■

Kaptajn Kristian Søndergaard fra Forsvarsakademiet i DR2 for at tale om Ruslands ageren i et internationalt sikkerheds perspektiv. Foto: Facebook

En interimistisk skydebane blev oprettet på øvelsen. Foto: Tina Anker

E-PATRULJE PRESSEDE 4. KOMPAGNI

Årets prestur ved Jydske Dragonregiment bød på indsamling af efterretninger, gasangreb, vandpassage, tilfangetagelse og meget andet.

AF NANNA HØYBERG PEDERSEN / VÆRNSFELLES FORSVARSKOMMANDO

ØVELSE

I uge 50 blev Dragonregimentets 4. Kompagnis årlige prestur gennemført. I år blev turen afholdt som en efterretningspatrulje og det er første gang i flere år.

- Formålet med en e-patrulje er at indsamle efterretninger, der senere ville kunne bruges til at udføre et angreb, fortæller premierløjtnant Toke Bjørnshave.

Det betyder for eksempel, at soldaterne lærer at være mere opmærksomme på, hvad der måtte være af tegn på fjendtlige bevægelser i området.

Gasangreb førte til samarbejde

Et element i øvelsen var 4. kompagnis samarbejde med Ingeniørtropperne fra Skive. Setuppet for øvelsen var en invasion, hvor fjenden blandt andet havde lagt gas ud, og det var her, Ingeniørtropperne spillede en rolle. De stillede op med CBRN-udstyr, så de kunne rense soldaterne fra 4. Kompagni, der var passeret gennem det gasramte område. CBRN er en engelsk forkortelse for kemisk, biologisk, radiologisk og nuklear, og øvelsens rensepunkt for dis-

se stoffer bestod i, at soldaterne skulle bades med en bestemt væske, der neutraliserede gassen.

- Der er kommet mere fokus på CBRN, og derfor er samarbejdet med Skive et vigtigt element i øvelsen. Det er rigtig svært at få sat rammerne, så det giver et realistisk billede for soldaterne, så det er fint at have ingeniørerne med, forklarer Toke Bjørnshave.

Hård tur

Da soldaterne var blevet rensede og fortsatte mod det område, de skulle indsamle efterretninger i, bød turen blandt andet på tilfangetagelse, hvor de skulle klæde sig af og ikke fik udleveret deres støvler men kun en kedeldragt at have på.

- Ideen er, at de skal være pressede, og at det er hårdt. Det betyder, at førerne får en god mulighed for at se deres folk an. Normalt er det særligt uddannede folk, der gennemfører e-patruljer, men alle skal med på denne her tur, så for nogle bliver det en helt ny oplevelse at samle efterretninger på den her måde, siger Toke Bjørnshave.

E-patruljer har ellers været taget ud af uddannelsesforløbet i et par år, men de er nu blevet genindført som en del af de basale færdigheder, en soldat skal besidde. ■

NY UDNÆVNELSESPRAKSIS FOR OFFICERER

Forsvarsministeriets Personalestyrelse (FPS) har udsendt nye retningslinjer for udnævnelse af officerer. Det sker som følge af omlægningen af de strukturbestemte officersuddannelser.

TEKST OG FOTO: FORSVARSMINISTERIETS PERSONALESTYRELSE

UDNÆVNELSER Nye retningslinjer for udnævnelse af officerer sætter de overordnede rammer for, hvordan Forsvarets chefer fremadrettet skal håndtere, at det ikke længere er de strukturbestemte uddannelser, som fører til udnævnelser på de forskellige lederniveauer. I stedet skal der lokalt foretages en konkret og individuel vurdering af den enkelte medarbejders kvalifikationer og kompetencer.

Samtidig bliver udnævnelseskompetencen til og med major/orlogskaptajn-niveauet lagt over til styrelsescheferne. Det betyder i praksis, at cheferne vil få den nødvendige beslutningskompetence, til at kunne besætte ledige stillinger ud fra en konkret og individuel vurdering.

FPS ansætter og rådgiver fortsat
FPS er fortsat ansættende myndighed og yder rådgivning, vejledning og støtte i forhold til den nye udnævnelsespraksis og hjælper med

at afklare forhold, som kan være uforenelige med en udnævnelse til det pågældende niveau. Det kan fx være opfyldelse af fysiske basiskrav, sikkerhedsgodkendelse til niveauet, egnethed til udsendelse mv.

FPS vil også fortsat sørge for at relevant dokumentation, såsom tillæg til ansættelseskontrakt, udnævnelsesbevis mv., fremsendes til den enkelte medarbejder.

Du kan læse mere på HR-portalens under Chefens side. ■

CHEFER: STØRRE MULIGHED FOR UDNÆVNELSE

Forsvarets midlertidige udnævnelses- og ansættelsesstop blev ophævet 19. december 2014. Dermed kan der nu komme mere træk i skorstenen i form af udnævnelser til chefniveauet.

AF FORSVARSMINISTERIETS PERSONALESTYRELSE

KARRIERE I december ophævede Forsvarsministeriet det midlertidige udnævnelses- og ansættelsesstop, som blev indført på Forsvarsministeriets område i slutningen af 2011. Det betyder, at det igen bliver muligt at udnævne i takt med, at der sker pensioneringer fra chefruppen i Forsvaret. Således vil ledige stillinger på chefniveauet nu kunne slås op med mulighed for udnævnelse.
- Jeg forventer, at vi nu vil få mere dynamik på chefniveauet i form af flere udnæv-

nelser ned igennem systemet. For eksempel giver det plads til udnævnelser, når en chef på oberst/kommandørniveauet går på pension, og stillingen skal genbesættes, siger Henrik Ryberg, som er chef for Bemandingsdivisionen i FPS.

De kommende års pensioneringer fra chefruppen vil frem til 2019 omfatte cirka 100 oberstløjtnanter/kommandørkaptajner, 40 oberster/kommandører og 10 generaler/admiraler. Selvom der ikke er en direkte sammenhæng mellem antallet af pensioneringer og antallet af udnævnelser, så forventer FPS, at der i de kommende år vil blive opslå-

et væsentligt flere stillinger med mulighed for udnævnelse til chefniveauet, end det har været tilfældet i perioden siden 2011. ■

FAKTA

Ansættelses- og udnævnelsestoppet omfattede alle chefstillinger i Forsvaret defineret som udnævnelser til oberstløjtnant/kommandørkaptajn niveauet og opefter, samt for civile chefer i lønramme 37 og opefter. Derudover omfattede ansættelses- og udnævnelsestoppet også generaliststillinger som fuldmægtigstillinger og stillinger som specialkonsulent og chefkonsulent.

Sergenter: Ansættelse på SU-vilkår

LØN: Den 22. december 2014 blev Forsvarsministeriets Personalestyrelse (FPS) og Centralforeningen for Stampersonel (CS) enige om vilkårene for ansættelse af sergentelever på SU-vilkår. Aftalen gælder fra 1. januar 2015.

Den nye aftale betyder, at sergenteleverne ansættes fra første dag på sergentuddannelsen, men uden løn, da de fortsat kan søge SU i de 9 måneder, som uddannelsen varer. Efter de 9 måneders uddannelse udnævnes eleverne til sergent og fortsætter i tjeneste i 4 år.

Aftalen tager udgangspunkt i den tidligere aftale, der blev indgået for det første hold sergenter, der gennemførte sergentuddannelsen på SU. Her blev sergenterne dog først ansat efter afsluttet uddannelse.

Akademiuddannelse

Sergenterne kan efter mindst seks måneders tjeneste som sergent søge optagelse på akademiuddannelsen. Akademiuddannelsen gennemføres ved siden af havende tjeneste, men der gives tjenestefri med løn under tilstedeværelsesmoduler. Du kan læse mere om aftalen, herunder løn og ydelser, på HR-portalens Brug søgeordene "sergent su". ■

OK15 er skudt i gang

OVERENSKOMST: Overenskomstforhandlingerne 2015 (OK15) står for døren. Som optakt til forhandlingerne om fornyelse af overenskomster, aftaler mv. har Finansministeriet før jul aftalt en køreplan for forhandlingerne med hhv. Centralorganisationernes Fællesudvalg (CFU) og Akademikerne.

Der er udvekslet krav mellem parterne i december. Inden for Forsvarsministeriets område er der stillet krav på de militære overenskomstområder, dvs. overfor HOD og CS/CO10 samt HKKF. Forsvarsministeriets Personalestyrelse (FPS) har modtaget krav fra Akademikerne, CO10, Serviceforbundet, HKKF og Foreningen af Danske Redningsmænd.

4 uger til forhandlinger

På centralt hold forhandles nu om indgåelse af forlig for overenskomstperioden, hvor også den økonomiske ramme fastlægges. Når de forhandlinger er afsluttet, åbnes et såkaldt 4-ugers vindue til afslutning af samtlige forhandlingsområder. FPS starter drøftelserne med de militære organisationer inden, så der er et godt grundlag, når de egentlige forhandlinger går i gang.

De eksisterende overenskomster udløber pr. 31. marts 2015. OK15-forhandlingerne forventes afsluttet ved udgangen af marts. ■

I 1. kvartal 2015 går FPS og de faglige organisationer til forhandlingsbordene. Her er det HKKF og det daværende FPT, der underskriver aftalen på HKKF's område i de forrige forhandlinger i 2013.

Kontrakt underskrevet

NYBODER: Siden Christian d. 4s tid har Forsvarets personel boet i Nyboder. I disse år renoveres og moderniseres det gamle kvarter én etape af gangen. Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har netop underskrevet kontrakt med totalrådgiverteamet for anden etape af renoveringen. Det består af totalrådgiveren, Arkitektfirmaet Fogh og Følner A/S, samt underrådgivere og konsulenter. Visionen for Nyboder er at omdanne boligerne til campusområde for ansatte i Forsvaret, som er under uddannelse på Forsvarets skoler. Resten af bebyggelsen udlægges til boliger for udstationeret personel og deres familier. ■

Vigtig milepæl

VEDVARENDE ENERGI: Mandag den 15. december overtog Forsvaret et mere end 2000 kvadratmeter stort solcelleanlæg i Oksbøllejren. Anlægget kan dække det, der svarer til omkring 60 familiers elforbrug. Solcelleanlægget i Oksbøl er det seneste anlæg i en række på foreløbigt ni anlæg, som er blevet opført i forbindelse med opfyldelsen af Forsvarsministeriets klima- og energistrategi 2012- 2015. I perioden har Forsvaret opført mere end 21.000 m2 solcellepaneler, der tilsammen har en forventet produktion på 3.035.000 kWh årligt. Den rene energi sparer miljøet for 1429 ton CO2 hvert år, og med en kort tilbagebetalingstid, der typisk ligger på omkring otte år, er der oven i købet masser af år med gratis el tilbage i anlæggenes minimum 25-årige levetid. ■

Læs mere om **Grønt Forsvar** i kommentaren på side 28.....

Det var ikke en overraskelse for folkene bag byggeriet, at der blev gjort arkæologiske fund. Området ligger nemlig nær andre gravhøje og en langdysse. Foto: FES

FORTIDEN DUKKEDE FREM PÅ SKIVE KASERNE

Arkæologer fra Skive Museum stødte på særlige bronzealderfund, da der skulle anlægges en ny p-plads på Skive Kaserne.

AF MARIANNE BUE LØNSKOV / FORSVARSMINISTERIETS EJENDOMSSTYRELSE

ARKÆOLOGI

Det kom ikke bag projektleder Marion Huss, da arkæologer fra Skive Museum fandt rester af to bopladsområder på Skive Kaserne fra omkring år 500 før vor tidsregning. Det er med andre ord fra overgangen mellem yngre bronzealder og ældre førromersk jernalder.

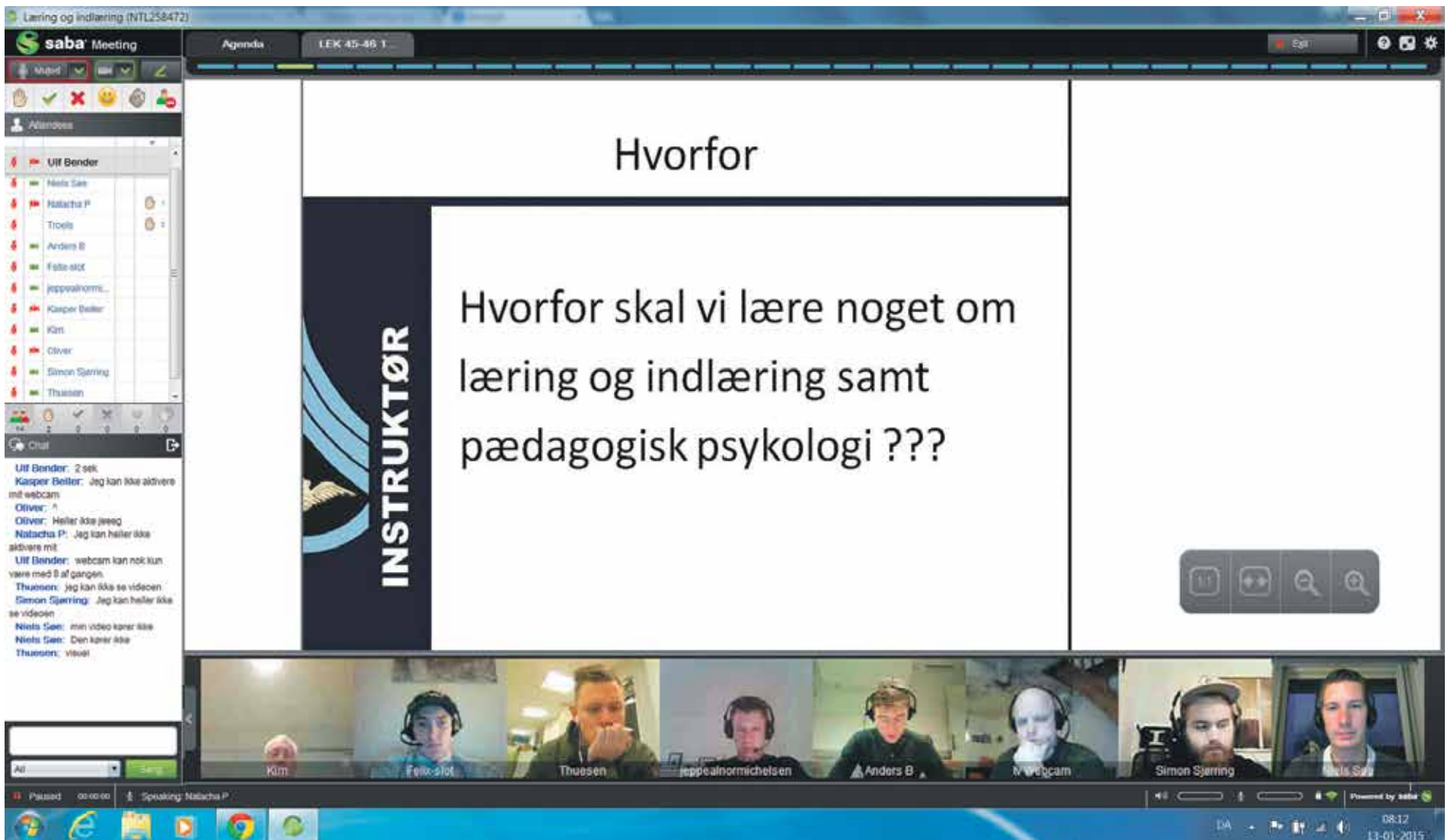
- Vi havde udarbejdet flere tidsplaner til forskellige scenarier, men det var først ved etableringen af et parkeringsareal

for operative køretøjer, at fortiden indhentede os, fortæller Marion Huss fra Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse. Hun peger også på, at arkæologerne og entreprenørerne kunne arbejde side om side i deres videre arbejde.

- Trods fundene blev anlægsprojektet ikke forsinket, da begge 'projekter' kunne udføres samtidig", siger Marion Huss. Bopladsområderne blev fundet, efter at arkæologerne havde udgravet omkring 4000 m2 i byggefeltet. Ud over mindre lerkarskår og tilhuggede flintestykker fandt arkæologerne mere usædvanligt også større dele af nedgravede

lerkar, som har været brugt til opbevaring af madvarer. - I tiden omkring 500 f.v.t. boede man typisk på enkeltliggende gårde, der blev genopført i den umiddelbare nærhed, når et gårdsanlæg var ved at falde sammen. Så de to gårde kan have været en del af en enkelt families liv og brug af området omkring den nuværende kaserne, forklarer arkæolog Morten Lyngkjær Jensen, Skive Museum. P-areallet forventes færdig i februar 2015. I november 2014 blev det besluttet, at der skal tilføjes et højt halvtag på 3.800 m2 til projektet. ■

DISCIPLINEN UDFORDRES, NÅR UNDERVISEREN ER LANGT VÆK

På uddannelserne i Forsvaret tilstræbes ifølge det nye Forsvarsforlig, at 50 procent af undervisningen skal forgå via fjernundervisning. Det udfordrer undervisningen på Air Force Training Centre.

AF JULIA LIBERATI / VÆRNSFÆLLES FORSVARSKOMMANDO

FJERNUNDERVISNING

Under diasshowet på skærmen kører livebilleder fra elevernes hjem. I civile klæder og med deres headset over ørerne, lytter de til overserjentens lektion i undervisningsteori på instruktørmodulet. - Vores undervisning er meget praktisk anlagt. Eleverne skal udvikle deres evner som instruktører for en gruppe, så vi når aldrig helt op på 50 procent fjernundervisning her, fortæller teamleder på instruktørmodulet Jan B. Pedersen.

På hele instruktørmodulet er der i alt fire dage ud af tyve, hvor undervisningen foregår over nettet. Her bliver eleverne introduceret for den teori, de skal bruge, når de skal løse de tilhørende opgaver og i sidste ende tilrettelægge deres egen undervisning.

Øjne på den rette skærm

Det er første gang, eleverne på Air Force Tra-

ining Centres instruktørmodul har en fjernundervisningstime. Det hele foregår over browseren Saba Meeting, hvor underviseren styrer, hvad der foregår på skærmen, og hvem der har ordet. Det kræver disciplin fra eleverne, der deltager i timen fra flere forskellige steder i landet.

- Små ting som øjenkontakt med underviseren mangler, når det foregår over nettet. Det gør det nemt at lave noget andet, og det kræver en smule disciplin ikke lige at rulle igennem Facebook, imens der er undervisning, siger sergentelev Niels Andersen om sin første oplevelse med fjernundervisning.

Han deltager selv fra Karup og har ikke langt til undervisningslokalet. Selvom han ville foretrække at møde op til undervisnings i det virkelige liv, kan han godt se fordelene ved fjernundervisningen.

- Der var få problemer, som eksempelvis med at få folk på forbindelsen. Men når det kørte, så kørte det godt, og vekselvirkningen mellem at løse gruppeopgaver på Skype og

så vende tilbage til 'klasseværelset' fungerede godt. Det kan sagtens være en fordel for dem, der kommer langvejs fra, siger han.

Styrker den stærke

Fjernundervisning er gennem det seneste år blevet en fast og stadig mere integreret del af undervisningsmetoden på instruktørmodulet og resten af sergentuddannelsen ved Air Force Training Centre. Det kan teamleder Jan B. Pedersen begynde at se effekten af.

- Studiet bliver mere selvstændigt for eleverne, når de sidder alene 30 til 40 procent af tiden. Det udvikler den stærke elev, der bliver bedre, end han ville være blevet før. Den svage elev har til gengæld fået svære ved at få så meget hjælp, som han fik før, forklarer han.

Og selvom det undervisningsteknisk vil være nemmere at undervise eleverne ansigt til ansigt, mener Jan B. Pedersen ikke, det går ud over kvaliteten, når undervisnin-

gen foregår skærm til skærm.

- Fjernundervisningen ændrer ikke på kvaliteten af uddannelsen, og soldaterne bliver lige så gode instruktører, som de blev før fjernundervisning var en realitet, siger han. ■

AIR FORCE TRAINING CENTRE

AFTC uddanner alle værnepligtige menige, sergenter og reserveofficerer til Flyvevåbnet.

Skolen gennemfører desuden en omfattende kursusvirksomhed, herunder efter- og videreuddannelser af Flyvevåbnets personel samt missionsorienteret uddannelse i forbindelse med Flyvevåbnets udsendelser

”En leder skal acceptere sin tvivl.
Og handle på sin tro.”

THOMAS

Leder af Faggruppe Ledelse, Hærens Officersskole

Bliv officer i Forsvaret

Har du ambitioner som leder i Forsvaret? De nye officersuddannelser er en spændende mulighed, hvis du vil have en moderne lederuddannelse.

Du kan søge ind på de nye officersuddannelser, hvis du har en bachelor eller en professionsbachelor eller har gennemgået akademiuddannelsen i et af de tre værn.

Er du sergent, er næste skridt mod at blive officer, at du søger om optagelse på akademiuddannelsen.

Find din vej til en karriere som leder i Forsvaret på forsvaret.dk/uddannelser eller besøg fak.dk/leder og bliv klogere på de nye officersuddannelser.

Deltag i forelæsninger om Hærens historie

HISTORIE: I løbet af fem torsdage i februar og marts kan du på Folkeuniversitetet i København lære meget mere om Hærens godt 400 år lange historie. Krig og militær har i høj grad været med til at forme vores historie og det samfund, vi kender i dag – fra krigene mod svensken, de bitre opgør med preusserne, verdenskrigene, Den Kolde Krig og nutidens krige fjernt fra Danmark. Tøjhusmuseets seniorforsker, ph.d. Jens Ole Christensen, står for forelæsningerne, der tager udgangspunkt i bogen "Hæren – 400 års danmarkshistorie" (2014), som han også var med til at skrive. Deltagelse koster 440 kroner; læs mere på <http://www.fukbh.dk/program/linjestudier/historie/historie-haeren-400-aars-danmarkshistorie.aspx>. ■

Læs mere om **forsvarets officersuddannelser** på www.fak.dk.....

STOR INTERESSE FOR NYE OFFICERSUDDANNELSER

TV-kampagnen for de nye officersuddannelser giver omtale og skaber kendskab hos målgruppen. Den afløses i marts af en mere rekrutterende kampagne, der gerne skulle skrue op for antallet af ansøgninger.

AF FORSVARSMINISTERIETS PERSONALESTYRELSE

REKRUTTERING Siden jul har to reklamefilm fra Forsvarets Rekruttering kørt på næsten alle tv-kanaler og i landets biografteater. Filmene er en del af en ny integreret kampagne, der viser, hvordan Forsvarsakademiet med officersskolerne uddanner officerer til gode ledere. Det digitale omdrejningspunkt er [fak.dk](http://www.fak.dk), som Forsvarsakademiet og Forsvarets Rekruttering har udviklet i fællesskab.

Ikke kæft, trit og retning

Kampagnen har internt skabt debat, fordi filmene mangler det operative aspekt. Men det er netop meningen, fordi Forsvaret med de nye uddannelser skal tiltrække en ny målgruppe, nemlig bachelorer og professionsbachelorer. - Militær ledelse er et nuanceret og komplekst fagområde. I modsætning til hvad mange uden for Forsvaret tror, handler det ikke om kæft, trit og retning, men om at sætte mål, forstå mennesker, mobilisere deres kompetencer og kunne improvisere og agere, når noget ikke går som planlagt i en kompliceret og uforudsigelig verden. Den historie vil vi gerne fortælle, siger Anders Christian Bech, major og chef for Rekrutteringssektionen ved Forsvarets Rekruttering og fortsætter:
- Forsvarets Rekruttering vil med denne kampagne give et nyt og mere nuanceret billede af Forsvaret og officersuddannelserne. Forsvaret er kendt for at vise styrke og musk-

ler – men vi vil gerne vise, at der også er brug for hjerne. De nye officersuddannelser skal tiltrække en ny målgruppe, der i forvejen er akademikere og som ikke interesserer sig synderligt meget for militæret eller Forsvaret. De kender Forsvaret for noget helt andet end akademisk uddannelse. Vi bruger emnet ledelse til at få målgruppen i tale, fordi det er et emne, der både interesserer målgruppen, og som Forsvaret er specialister i. Når vi har vakt deres interesse, kan vi informere mere specifikt om uddannelsernes form og indhold, adgangskrav, den operative virkelighed for officeren osv. Men først er vi nødt til at få målgruppens opmærksomhed – ikke ved at fremhæve os selv, men ved at give dem noget, der er brugbart for dem.

Filmene er instrueret af dokumentarfilmsinstruktøren Mikala Krogh, der blandt andet står bag den meget anmelderroste dokumentarfilm "Ekstrabladet – uden for citat", som sidste år trak mange folk i biografen. I kampagnen fortæller undervisere fra Forsvarsakademiet lidt om, hvad de mener, god ledelse indeholder.

Effekt

De primære elementer i kampagnen er film til at skabe opmærksomhed og et nyt digitalt univers for Forsvarets officersuddannelser hos Forsvarsakademiet under [fak.dk/leder](http://www.fak.dk/leder). Og interessen for de nye uddannelser har været stor. Forsvarsakademiet Uddannelsesafdeling og officersskolerne bliver mødt af en byge af spørgsmål fra målgruppen, og antallet af besøg på det nyudviklede [fak.dk](http://www.fak.dk) har været

stor hen over julen og første del af januar med over 22.000 unikke brugere.

På trods af, at den primære opgave var at vække interesse i en ny målgruppe, der i udgangspunktet er meget langt fra Forsvaret, modtager Forsvarets Rekruttering allerede dagligt ansøgninger til de nye uddannelser. Der er brug for i alt min. 220 kvalificerede ansøgere for at kunne fylde de første hold, og medio januar er der modtaget 72 ansøgninger.

Næste skridt

Kampagnen udvikles og udfoldes løbende de næste måneder. Den kommende fase af kampagnen vil i højere grad folde ud, hvem vi er, og hvad vi mener med ledelse i Forsvaret. For der er stadig et stykke vej at gå. Målinger viser, at både viden om og den opfattede relevans af uddannelsen i målgruppen, ligger lavt. Der vil derfor både blive produceret endnu et par film, publiceret en række artikler, hvor erhvervsfolk fortæller om, hvad officersuddannelsen gav dem, og der vil ikke mindst blive arbejdet med at udfolde indholdet i det digitale univers, dels så de mange spørgsmål i højere grad tilgodeses, men også således at interessen for officersuddannelsen og officersprofessionen samt relevansen for målgruppen vækkes på sitet.

Se kampagnens hjemmeside her, inkl. film: www.fak.dk/leder

Forsvarets Rekruttering lancerede lige før jul en kampagne, der skal skabe interesse om de nye officersuddannelser. ■

- **Officer i Hæren**
- **Taktisk officer i Søværnet**
- **Våben- og elektronikteknisk officer i Søværnet**
- **Kontrol- og varslingsofficer i Flyvevåbnet**
- **Sprogofficer**
- **Pilot**
- **Kampinformation**
- **Reaktionsstyrkeuddannelse**
- **Sergent i Hæren**
- **Conduct After Capture Instruktør**

FORSVARETS UDDANNELSER

UDDANNELSER DU KAN SØGE NU

Grundlæggende uddannelser som Forsvarets Rekruttering i FPT udbyder på forsvaret.dk/uddannelser

**LÆS HVORDAN DU SØGER PÅ
WWW.FORSVARET.DK/UDDANNELSER**

DYKKERE TESTER FORMEN

Hvor hårdt er det nye basiskrav egentligt. Og kan man klare det, når man lige er kommet tilbage fra juleferie? Det var de store spørgsmål, da de ansatte på Søværnets Dykkerskole testede formen lige efter nytår.

AF ANDERS V. FRIDBERG / VÆRNSFELLES FORSVARSKOMMANDO

BASISKRAV

Masser af smådrillerier om lidt for stramme løbeshights og bluser med buler de forkerte steder viser, at stemningen er god. Men der er også nervøsitet at spore, da omkring 30 ansatte fra Forsvarets Dykkerskole på Holmen den første onsdag efter nytår er samlet for at blive orienteret om formiddagens program.

Det står ikke på kransekage og nytårskur, men såkaldte lunges, statiske kropsøvelser og 12-minutters test. Medarbejderne skal som nogle af de første i Forsvaret igennem testen til de nye basiskrav, efter at de den 1. januar afløste dem gamle træningstilstandsprøve som den grundlæggende test af de ansattes fysiske form. -Nu er vi gået over til det nye system, og vi synes det er smart, at man kan lave nogle og lette hurtige målinger på medarbejderne, og så er der ingen grund til at vente, forklarer seniorsergent Per Haagerup om grunden til, at dykkerne skal testes med det samme.

En af dem, der skal testes, er Morten Saxtorph. Han er 39 år, marinespecialist og dykkerinstruktør. Morten er - efter en lang juleferie og en skade i perioden inden - forsigtigt optimistisk i forhold til at honorere basiskravene. - Vi skal igennem til niveau 2 i dag, og det regner jeg med at klare. Eller har julen og nytåret været for hårdt. Det er rimelig vigtigt, at vi er i god form. Specielt som redningsdykker for eleverne. Men vi bærer også rundt på mange tunge ting i vores dagligdag, siger han.

Ryster i maven

Niveau 2 er det niveau, som ansatte under 49 år skal kunne nå i den coretest, der er en af prøverne i basiskravet. Det betyder, at Morten Saxtorph skal kunne holde sin krop i forskellige positioner i et sted mellem 45 og 120 sekunder, trække brystet op til en bom fire gange og kunne tage 30 såkaldte lunges med 20 kg på nakken.

Fordi det hele er så nyt, foregår testen under kyndig overvågning af to testledere fra Center for Idræt. De instruerer, sætter i gang og hol-

der styr på tiden. Og de dømmer efter en enkelt advarsel folk ude, hvis de ikke kan fastholde den rigtige position, til tidskravet er nået.

Det har Morten Saxtorph ikke de store problemer med. Han ryster lidt i maveøvelsen og skal koncentrere sig om at holde hoften lige i de sidste sekunder af rygbroen, men han når tidskravet hver gang. Den første alvorlige udfordring møder han i lunges-øvelsen. Her får han en advarsel, men slipper igennem.

-Jeg vaklede lidt på nogle af de sidste lunges, fordi jeg kom lidt ud af balance. Det er ikke noget, man gør så tit, så jeg kan vel træne mig op til det. Ellers gik det meget godt, lidt bedre end jeg havde forventet, siger Morten efter coretest og den efterfølgende klassiske 12 minutters løbetest, hvor kravet til mænd på Mortens alder er 2200 meter. Løbeturen var efter Mortens opfattelse klart den hårdeste del af testen, selv om coretesten også krævede sit.

Vil have overskud

På Center For Idræt vurderer de, at mange vil opleve basiskravet som hårdere end træningstilstandsprøven. Det er en prøve, som man faktisk skal træne for at bestå. En anden forskel på den gamle og den nye prøve er, at træningstilstandsprøven var en årlig test. Basiskravet skal man, når den 3-årige indfasningsperiode er forbi, altid kunne honorere. Derfor kan Morten og de andre, der klarede testen, ikke bare læne sig tilbage de næste 11 måneder. Det har Morten dog heller ingen intentioner om. Han vil tværtimod skruer lidt op for træningen og forsøge at træne sig op til at nå det næste niveau i testen.

- En ting er, at man kan gennemføre testen, men det er altid godt at have overskud, også efter at have gennemført. Så det er for at have lidt ekstra energi, siger han.

For at nå målet vil Morten Saxtorph fremover bruge noget af den træningstid, som dykkerne har, på øvelser, der styrker hans core og ben. Hvor langt det rækker, kan du få at vide, når Forsvarsavisen i løbet af et par måneder vender tilbage til dykkerskolen og en ny test af Morten. ■

VETERANER PÅ SKI

Sårede veteraner skal prøve kræfter med et klassisk langrendsløb på 90 km.

AF ANDERS V. FRIDBERG / VÆRNSFELLES FORSVARSKOMMANDO

VETERANER - Det går opad i tre km med en gennemsnitsstigning på 10 procent. Og der er 45 sekunder tilbage, råber Ulrich Ghisler til de ti svedende mænd foran ham. Ulrich Ghisler er tidligere professionel langrendsløber og har været med til at udvikle den langrendssimulator, som mændene træner på.

Den stenhårde træning på de såkaldte Thorax-trænere skal bringe en lille gruppe sårede veteraner og deres hjælpere i form til at løbe Vasaløbet. Det er et 90 km langt langrendsløb i Sverige og en legendarisk udfordring for folk med trang til langdistancesport.

- Jeg tror, at det bliver hårdt og koldt og meget, meget langt, siger Christian Richardson. Han mistede begge sine ben ved en IED-sprængning i Afghanistan i 2009, og han skal gennemføre de 90 km i en sitski - en stol monteret på ski.

Veteraner i bevægelse

Det er en ny forening for sårede soldater, Veterans in Motion, der har taget initiativet til den krævede tur. Foreningen udspringer af DIF Soldaterprojektet under Dansk Idrætsforbund, der siden 2011 har hjulpet skadede soldater videre i livet gennem en bred vifte af sportslige tilbud.

Se videoindslag fra træningen via QR-koden eller på www.kortlink.dk/frxb. Her kan du også høre, hvad Veterans in Motion har sat som sit helt store mål, når Vasaløbet er overstået. ■

SCAN KODEN OG SE VIDEOEN

UDFORDRINGEN ER AT FINDE PLADS TIL TRÆNING

AF MARTHA MADSEN / FSU

MFT

På Søværnets skibe er der ikke særlig meget ekstra plads, hvor soldaterne lige kan udføre fysisk træning. Der er et træningslokale på de fleste af skibene, men det er småt og har lavt til loftet, så her er der heller ikke plads til de store armbevægelser. Derfor er det om at være kreativ.

Da træningsvejleder Frederik Sevelsted i december underviste en gruppe fra fregatten Niels Juel i kurset 'Militær Fysisk Træner I', handlede en del af undervisningen derfor om at tænke uden for boksen - eller i dette tilfælde uden for træningslokalet.

Gruppen, der skal være fysiske trænere, øvede sig blandt andet i at gennemføre effektiv fysisk træning med begrænset brug af udstyr. De trænede også i at holde fokus på kvalitet i bevægelsemønstrene for at undgå skadesproblematikker som følge af uhensigtsmæssige bevægelser under belastning. ■

GAMLE KOLLEGER PÅ NYE CYKLER

Få kilometer i benene og støt en god sag, mens du deler soldaterhistorier med de gamle kolleger. Det er ideen bag et nyt militært cykelhold, der snart ruller ud på nye cykler.

AF ANDERS V. FRIDBERG / VÆRNSFELLES FORSVARSKOMMANDO

CYKLING Bliv ikke overrasket, hvis du i løbet af sommeren møder store grupper af cykelryttere med tøj og cykler i de samme farver som den nye kampuniform. Går det som idé-manden bag et nyt cykelhold håber, så har holdet de første 100 ryttere på hjul, inden det bliver efterår. Holdet er for nuværende og tidligere ansatte i Forsvaret og lyder det mundrette navn Danish Military Sport Federation Bike Team. - Der er mange, som forlader Forsvaret, der kommer til at mangle kontakten til de gamle kolleger. De mangler nogen at tale med om de oplevelser, de har haft som udsendte, fordi andre ikke rigtigt forstår dem, og det kan måske udvikle sig til skavanker. Min idé er at lave et cykelhold, så de folk kan få snakket med andre soldater - både nuværende og tidligere - samtidig med at de får rørt sig, fortæller seniorsergent Dennis Albæk, der er manden bag det nye hold. Han arbejder i Hærens Efterretningscenter i Varde og er selv både veteran og ivrig motionscyklist.

Race Across America

Dennis Albæk har arbejdet med projektet i det meste af et år, og nu er det tæt på at rulle ud over kanten. I løbet af kort tid åbner han en webshop, så interesserede kan købe specialdesignede cykler og tøj, og han arbejder med planer for holdets første løb, som bliver et etapeløb i Danmark, formentlig til september. Allerede fra 2016 er det planen at køre ude i Europa og USA, og i 2017 er det målet, at holdet skal køre Race Across America som stafethold sammen med et tilsvarende amerikansk hold. - Jeg har fået Dansk Militært Idrætsforbund med. Det giver nogle muligheder ude i verden og måske også mulighed for at bruge Forsvarets faciliteter, så vi kan holde omkostningerne nede, siger Dennis Albæk, der har mødt stor interesse for projektet både i Forsvaret og blandt gamle kolleger. Holdet skal ikke kun være for veteraner fra Forsvaret men også for udsendte fra Hjemmeværnet og Beredskabet.

Ud over at hjælpe dem, der cykler med, er det planen, at holdet også skal være med til at skabe opmærksomhed om organisationer, der støtter veteraner og pårørende. ■

BLIV KLOGERE PÅ DEN NYE HELBREDSVURDERING

Den nye helbreds-vurdering og de tilhørende "Q'er" har medført en masse spørgsmål til Forsvarets Sundhedstjeneste. I denne artikel kan du finde svar på de mest hyppige.

AF FORSVARETS SUNDHEDSTJENESTE

HELBRED

Under betegnelsen Systematiseret Helbredsundersøgelse indførte Forsvaret den 1. januar 2015 en ny periodisk helbreds-vurdering. Forsvarets behov for at kende medarbejdernes sundhedstilstand blev tidligere dækket af den periodiske helbredsundersøgelse, som skulle foretages hvert andet år. Denne blev suspenderet i 2013 i forbindelse med lukninger af infirmerier. Medarbejderne har i 2013 og 2014 derfor kun fået en helbredsgodkendelse, hvis tje-nesten krævede det, for eksempel på grund af udsendelse, beredskab eller sejlads, men behovet for at kende de ansattes helbredsstatus er stadig aktuelt.

Fra to til fire år

Den tidligere godkendelse varede i to år for både læge- og tandundersøgelsen. Hvis du skulle udsendes, måtte din tandgodkendelse dog ikke være mere end ét år gammel ved hjemkomst fra mission. For den nye gælder lidt andre regler, og den nye helbreds-vurdering er delt op i to:

- Den almene helbreds- og tandvurdering, der gælder i 4 år.
- Den operative vurdering, der gælder 2 år for helbred og 1 år for tænder. Hvis du har specielt gode tænder, kan den operative tandgodkendelse gælde i helt op til 2 år.

Den operative vurdering er den, der skal bruges, når man skal udsendes eller stå i beredskab. Sejlads kræver et blåt bevis, hvor både helbreds- og tandvurdering gælder i 2 år. Der er særlige Q'er for dette.

Vurderingen er en tre-trinsraket

En helbreds-vurdering består af tre dele, som du skal gennemføre i den rigtige rækkefølge:

1. Forsvarets basiskrav, afløseren for den såkaldte træningstilstandsprøve
2. Helbreds- og tandsundheds-vurdering
3. Kontrol af vaccinationsstatus

Det betyder med andre ord, at du først kan få tid til helbreds-vurdering på infirmeriet, når du har bestået den årlige fysiske test, og at du først kan blive vaccineret, når du er helbredsgodkendt. Enkelte civile kan være undtaget fra den fysiske test. ■

Publikationer

Forsvarets Sundhedstjeneste har udgivet to informationsfoldere om Systematiseret Helbredsundersøgelse. Den ene folder er til alle Forsvarets medarbejdere, og den anden er til dig, der arbejder med helbreds-Q'er i DeMars.

Folderne kan rekvireres via UMAK/FSU, de kan ses på "Viden om" på FIIN, og de ligger også på infirmerierne.

Q'erne bruges i DeMars

I sidste nummer af Forsvarsavisen kunne man læse en beskrivelse af de nye helbreds Q'er, der er en følge af Systematiseret Helbredsundersøgelse. Nu er de nye helbreds Q'er i brug i DeMars, og du har måske brug for at vide, hvilket Q du skal se på, når du eller en af dine medarbejdere har en funktion, der kræver en helbredsgodkendelse.

Husk på tre ting:

- 1: Efter en helbreds- og tandvurdering får du typisk tre Q'er for helbredsdel og tre Q'er for tanddelen. Du har måske ikke brug for dem alle lige nu, men da det er samme undersøgelse, sparer det tid for både dig og infirmeriet. Man kunne for eksempel forestille sig, at du skal udnævnes, og derfor har brug for et Q for almen helbreds-vurdering. En uge efter dit besøg på infirmeriet bliver du varslet om INTOPS tre måneder senere. Da du samtidig med dine almene helbreds- og tand Q'er, som gælder i 4 år, fik et operativt helbreds Q med en gyldighed på to år og et operativt tand Q med en gyldighed på 1 år, skal du ikke tilbage på infirmeriet igen før din udsendelse.
- 2: Den dato, du finder ved det relevante Q i DeMars, er udløbsdatoen. Hvis det er et operativt Q, skal du således være hjemme fra mission inden denne dato.
- 3: Der er specielle helbreds- og tandvurderinger for dig, der dykker eller flyver. Ud over dine flyve- eller dykkermedicinske Q'er får du også de øvrige helbreds-Q'er.

OVERSIGT OVER HELBREDS Q'ER

QK 3189340	HELBREVURALM	HELBREDSVURDERING ALMEN
QK 02484301	HELBREVUROPR	HELBREDSVURDERING OPERATIV
QK 02484302	HELBREVURBLÅ	HELBREDSVURDERING SØFARENDE BLÅT BEVIS
QK 02496923	TANDVURDOPR	TANDVURDERING OPERATIV
QK 3189408	TANDVURDALM	TANDVURDERING ALMEN
QK 3189409	TANDVURDBAR	TANDVURDERING BARODONTOLOGISK
QK 3189410	TANDVURDBLÅ	TANDVURDERING BLÅT BEVIS
QK 03190484	FSVFYSBAKRAV	FORSVARETS FYSISKE BASISKRAV
QK 02496920	TTP	TRÆNINGSTILSTANDSPRØVE

Baglandet:

”

Hvis jeg sammenligner med danske børn, så er jeg meget tæt på mine forældre.

Frederikke Rasmussen
datter

AF VICKIE LIND / VÆRNSFELLES FORSVARSKOMMANDO

Når man er 14 år gammel og ens forældre kommer og siger, at man skal flytte med til Kenya, bliver man ikke ubetinget begejstret. Frederikke Rasmussen var lige kommet hjem fra skole og sad i sofaen sammen med sin mor, da hun fik beskeden.

- Jeg var glad for, at jeg sad i sofaen, for det er altså en stor nyhed, lige når man får det at vide. Det var overvældende, ikke mindst at vide, at jeg nu skulle sige farvel til alle, husker Frederikke.

Frederikke er i Nairobi i Kenya med sine forældre, Lotte og Jørn. Jørn er oberst og udsendt som rådgiver for East African Standby Force. Familien har været

ude i lidt mere end to år nu.

- Det var hårdt at tage af sted. Rigtig hårdt. Og det var måske endnu mere hårdt, fordi jeg kun var 14 år. Jeg havde mange gode venner, det gik godt i skolen, og jeg boede centralt omkring det hele. Pludselig skulle jeg sige farvel til alt. Hvis jeg selv havde fået lov at bestemme, så var jeg helt klart blevet hjemme, fortæller Frederikke, der nu sætter stor pris på, at hendes forældre insisterede på, at hun tog med. Nu har hun faktisk svært ved at forstå, hvorfor hun overhovedet overvejede andet.

Tættere på familien

Frederikkes storebror Thor har også været med i Kenya, men han er rejst videre for at studere i USA. En af

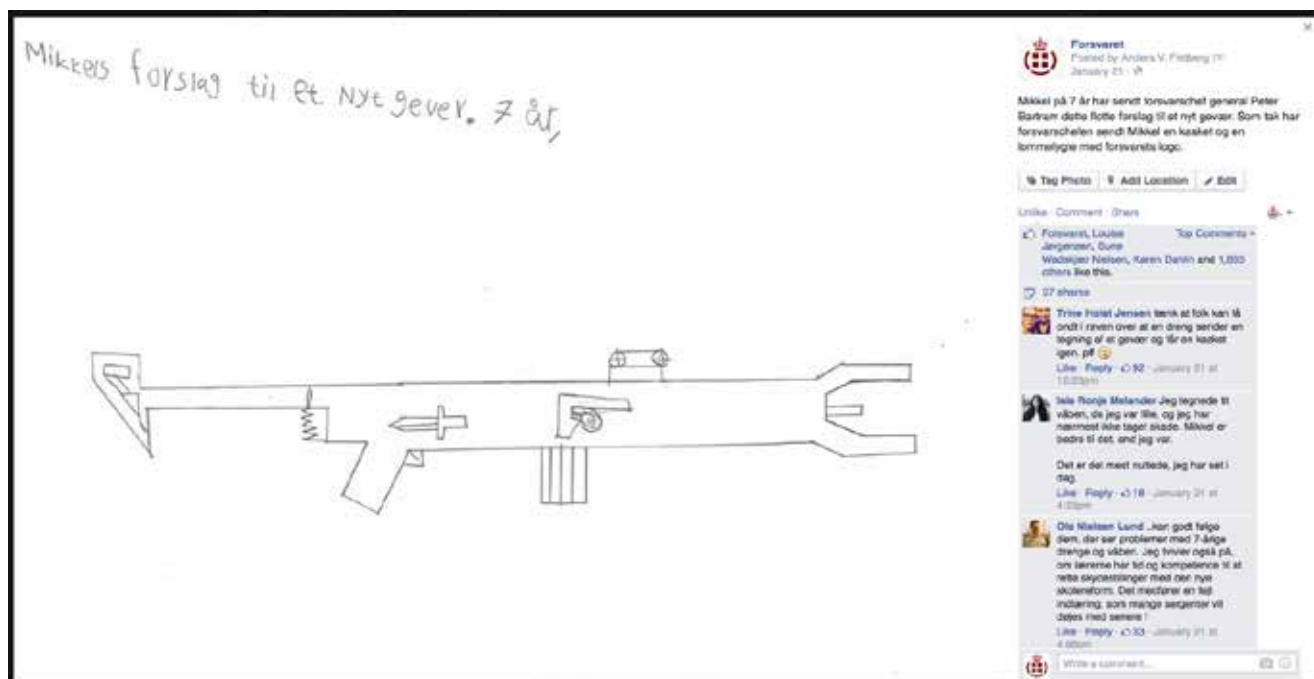
fordelene ved at være med ude er det tætte forhold, familien får til hinanden.

- Hvis jeg sammenligner med danske børn, så er jeg meget tæt på mine forældre. Vi sidder tit og kan snakke om alt muligt. Der er ikke så mange grænser, og det er noget, som jeg sætter pris på. Men, jeg siger selvfølgelig ikke alt. Jeg er 17!

Vi sidder i haven hjemme hos familien Rasmussen. Haven er stor og omkranset af en mindst to meter høj mur. Huset ligger i et såkaldt compound bestående af fem grunde, og uden om dem alle er endnu en mur, og så skal man forbi en vagt for overhovedet at få adgang til compoundet.

Sikkerhedssituationen i Kenya er skærpet de seneste

FACEBOOK

JEG LÆSER

LIVSFARLIG LEDELSE

Christian Ørsted

LÆS Bogen handler om de ledelsesprincipper, som er fremherskende i mange virksomheder, og som har øget effektiviteten på arbejdspladsen. Konsekvenserne af dette er imidlertid, at medarbejderne brænder ud og går ned med stress, fordi der bliver lagt for meget ansvar på den enkelte. Dette er ifølge Ørsted, fordi vi har udviklet stærke psykologiske mekanismer, og via disse kan vi styre medarbejdere til at tilpasse sig egne behov og eget helbred for at nå deadlines og mål. Grunden til, jeg læser denne bog, er, at jeg har fået nyt job, hvor jeg på sigt skal undervise i ledelse, og derfor vil jeg gerne have flere vinkler på emnet.

SCAR TISSUE

Anthony Kiedis

LÆS En meget ærlig selvbiografi af forsangeren fra Red Hot Chili Peppers, som beskriver alt om hans opvækst, hans seksuelle debut og hans tidlige debut med stoffer. Musikken kommer relativt sent ind i billedet, før det drejer det sig om skole, skuespil og stoffer.

MANUAL FOR MÆND – SÅDAN FÅR DU SUCCES MED ALT

Jakob Vølver

LÆS En humoristisk bog, som hjælper mænd til at få succes med alt, selv med et begrænset talent. Den bygger på filosofien: Maksimalt udbytte ved minimal indsats (MUMI-princippet), og den beskriver blandt andet, hvordan man imponerer med viden om bøger, man ikke har læst.

COMWELLSPORT.DK

LÆS En side, jeg bruger til at se, hvilke hold jeg skal træne, når jeg arbejder som afløser, og ellers holder jeg lidt øje med, hvilke arrangementer hotellet har.

Christopher Ebdrup

kaptajnltjnant, Holdofficer for VUT ML (mellemledere) på Center for Sergent- og Maritim Uddannelse (SMC)

FØLG
FORSVARET
PÅ

facebook

år, og man kan ikke bare smutte over til hinanden, som vi gør i Danmark. Samtidig er afstandene større, og det betyder, at aftaler skal på plads i god tid. Det efterlader ikke meget rum for spontanitet.

- Jeg savner friheden. Der er mure overalt her, hvor vi bor. Der er vagter ved indgangen, vi kan ikke gå bare en lille tur, når det er blevet aften, og vi kan ikke cykle. Næste gang jeg kommer til Danmark, vil jeg være ude til klokken 3 om natten. Ikke fordi jeg skal noget, men bare fordi jeg kan, siger Frederikke og kommer grinende i tanke om en ting, som kan være en fordel ved den begrænsede adgang til at gå ud:

- Man fester igennem, når man først er af sted, for så overnatter man der som regel også jo, griner Frederikke.

Langt bedre skolegang

Frederikke går på en international skole. Pensum er større og mere krævende end i en dansk skole, og undervisningen foregår selvfølgelig på engelsk. I det internationale skolesystem går de mere intensivt til værks, end Frederikke var vant til i Danmark. Det betyder, at eleverne meget tidligt skal pejle sig ind på, hvad det egentlig er, de vil.

- I Danmark møder man jo folk, som er 20 år og ikke ved, hvad de vil læse videre til. Sådan er det ikke her. Du starter i skole tidligere, og når du er omkring 16 år, skal du vælge fire fag, du gerne vil have, og hvad du så vil med resten af dit liv. Det er meget mere intenst, forklarer Frederikke.

Frederikkes skole hedder Brookhouse Schools. Den har børn på alle klassetrin og ligner bestemt ikke en normal dansk skole. De yngste årgange går i bygninger, der er en tro kopi af Harry Potters troldmandsskole Hogwarts. Mellemgruppen går i det, der ligner en finsk saunahytte, og bygningen er da også importeret fra

Finland, mens Frederikke går i en for danskere mere almindelig to etagers bygning i røde mursten. Flere steder er der legepladser og kæmpe figurer, der igen illustrer, at vi er langt væk fra det kolde nord. Rutsjebane, klatrestativer og siddeområder er giraffer, næsehorn og elefanter, mens der for eksempel også er to levende strudse, som eleverne kan hilse pænt på hver morgen.

Den krævende og koncentrerede skolegang kombineret med sikkerhedssituationen ændrer også på andre måder på Frederikkes liv i forhold til vennerne hjemme i Danmark.

- Alt det som mange andre oplever, mens de er unge i Danmark, hvor de hele tiden er ude og fester og har det sjovt, det kan jeg ikke, så jeg mister det sociale. Det er ikke fordi, jeg tror, at de er meget gladere end mig, eller at de har et bedre liv, men jeg ville gerne have muligheden for at være mere social med mine venner, siger Frederikke.

Videre ud i verden

Skype og facebook er den primære kontakt hjem til. Med Skype som den foretrukne, fordi dialogen er mere levende, når man kan tale rigtigt sammen, se hinandens ansigtsudtryk, afbryde og komme med indskydelser. Det kan man ikke på samme måde, hvis man chatter. Og Frederikke er åbenbart glad for den form for kommunikation. Hun har i hvert fald ikke planer om at tage hjem lige med det samme.

- Jeg forestiller mig, at jeg skal gå på universitet i et andet land. Jeg ser faktisk mig selv bo alle mulige steder ude i verden. Jeg ser ærlig talt ikke mig selv bo i Danmark, før måske en dag når jeg fylder 60, og jeg er blevet pensioneret. Men ellers ser jeg mig selv steder som Japan, Kina, Australien, Peru, ja alle mulige steder, siger Frederikke. ■

FOTO: PRIVAT

Frederikke Rasmussen

17 år og bor i Kenya sammen med sine forældre. Far er oberst Jørn Rasmussen, der er udsendt som militær rådgiver for East African Standby Force. Familien består også af storebror Thor, der nu studerer i USA. Familien har tidligere været udsendt fire år til Østrig.

SCAN KODEN OG SE VIDEOER OM FLERE AF FORSVARETS UDSENDTE I KENYA.

FORSVARET.TV

OVER 2300 TIMERS FILM I 2014

Mange brugere vælger at slå vejen forbi forsvaret.tv, når de bevæger sig rundt på internettet.

AF THORBJØRN FORSBERG / VÆRNSFELLES FORSVARSKOMMANDO

ARKIV

Statistikkerne for internetsiden forsvaret.tv peger på, at den i 2014 var ganske velbesøgt med et besøgstal på 28.456 unikke IP-adresser. Antallet af brugere på hver af dem kan variere, og det er vanskeligt at nå frem til et eksakt tal. Men hver af disse unikke IP'er har i gennemsnit påbegyndt fire film.

Der blev vist 2320 timer og 45 minutters film via siden i løbet af året. Tallene viser også, at 59.715 videoer og indslag er blevet set fra start til slut. Men dette tal kan snyde lidt, da det kun er 56 procent af alle videoer, der ses helt til ende. Måske klikker man væk, inden videoen er kørt helt til ende, og derfor er det reelle antal visninger nærmere på over 100.000.

Tal med forbehold

Tallene for forsvaret.tv giver heller ikke det

fulde billede af udbredelsen af de videoer, der bliver produceret. Tallene dækker nemlig ikke over visninger via Facebook og YouTube, hvor videoer ofte også bliver lagt ud, og ej heller over links til forsvaret.tv via Facebook.

De reelle tal for antallet af sete minutter, visninger og brugere må derfor formodes at være en god del højere. Et eksempel herpå er en historisk film – "Danske FN-soldater på Cypren" – som Forsvarets linkede til fra Facebook. På Facebook havde den været delt 59 gange, 'liket' ca. 350 gange og kommenteret på over 30 gange. Alligevel viser tallene for forsvaret.tv, at den kun har været afspillet én gang. Det virker ikke sandsynligt. Der er med andre ord plads til forbedringer i opførelsen – og det arbejder man da også på.

En af forbedringerne er brug af Googles eget statistiksistem. Det viser for eksempel, at det nævnte indslag om Cypren snarere har været vist omkring 1200 gange over bare to dage. ■

WWW.FORSVARET.TV

ET SJOVT OG HISTORISK INDBLIK I ALLETIDERS FORSVAR GENNEM 100 ÅR

KOMMENTAR

Et grønt Forsvar

Som en af Danmarks største virksomheder, med etableringer fordelt over hele landet, og med meget specialiseret, energikrævende materiel, sætter Forsvaret sit præg på miljøet. Det er vi bevidste om, og det gør vi noget ved.

Med omkring 20.000 medarbejdere kan Forsvaret gøre store forskelle. Dels ved at præge vores medarbejdere til at tænke på miljøet og ved at energioptimere vores ejendomme, ændre transportmønstre og anvende grønne energiformer.

Vi er i gang med at indføre miljøledelse på alle vores etableringer, og i de kommende år skal vi i gang med at implementere energiledelse, ligeledes på alle etableringer. Samtidig er det nu obligatorisk for alle medarbejdere i Forsvaret, at de tager miljøkørekortet. I skrivende stund har over 10.000 af Forsvarsministeriets medarbejdere taget e-kurset. Det viser noget om det meget store engagement, blandt alle ansatte i Forsvaret, for at handle miljømæssigt. Næste skridt er et interaktivt spil, målrettet værnepligtige, der allerede nu har vakt international bevågenhed.

På Aalborg Kaserne og på Almegårds Kaserne er vi i gang med Projekt Grønne Etablissementer, der skal skabe energirigtige løsninger i byggeriet af fremtidens kaserne og sikre bedre forhold for vores personale.

Vi er også begyndt at producere vores egen grønne energi, med over 21.000 m² solceller, der årligt leverer det, der svarer til omkring 600 familiers elforbrug. Solcellerne er bare et af flere grønne energitiltag, og om kort tid har Forsvaret sit første 100 % grønne etablering, når Nymindesablejren bliver forsynet med biogas via en rørledning fra det nærliggende biogasanlæg.

Som en del af samfundet er det Forsvarets opgave at føre en ansvarlig miljøpolitik. Derfor har Forsvarsministeriet en Klima- og Energi strategi og udarbejder hvert år Forsvarsministeriets Klimaregnskab. I løbet af 2015 skal vi have en ny Klima- og Energi strategi, og vi er ikke bange for at sætte høje, men realistiske mål for, hvordan vi bliver endnu bedre til at passe på vores omgivelser.

Det gør vi blandt andet ved at gå forrest, når der byder sig nye, rentable løsninger til. Derfor kommer vi også i årene fremover til at se løsninger, der er med til at ændre vores energiforbrug, begrænse udledninger af forurenende stoffer, tage vare på miljøet og ikke mindst spare penge, der i stedet kan anvendes andre steder i Forsvaret.

Boie S. Frederiksen

chef for Rådgivningsafdelingen
Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse

STAFETTEN

Ved du, hvad dine kollegaer i hele Forsvaret laver? I Stafetten stiller vi spørgsmål om dit job, og du sender stafetten videre.

FOTO: PRIVAT

Jens Grau er matros på inspektionsfartøjet Knud Rasmussen. Han har sejlet i Nordatlanten i over tyve år.

MATROSER ER SKIBENES ALT-MULIG-MÆND

Skibsdykker, fiskeriassistent og fartøjsfører. Marinespecialist Jens Grau er matros på et af Søværnets inspektionsfartøjer, og hans arbejdsdag byder på mange forskellige typer opgaver.

AF PERNILLE MICKELBORG NIELSEN / VÆRNSFELLES FORSVARSKOMMANDO

NORDATLANTEN Matros, eller dæksmand, udfører en lang række opgaver ombord på inspektionsfartøjerne. Det er dem, der står for generel vedligeholdelse af skibet, og de sørger for, at der bliver gjort rent. De laver også alt malerarbejde og smøring af alt det, som ikke er maskiner.

Jens Grau er matros på inspektionsfartøjet Knud Rasmussen og har sejlet i Nordatlanten i mere end 20 år. Først sejlede han tre år på et af de store inspektionsskibe efterfulgt af 13 år på en af de noget mindre kuttere. Da de blev udfaset, rykkede han videre til deres efterfølgere – inspektionsfartøjerne – hvor han har været lige siden.

Ud over de mere faste opgaver som rengøring og vedligeholdelse, så er Jens Grau også skibsdykker. - Når vi sejler i så meget is som heroppe, så sker der af og til mindre skader på skibet, som vi dykker ned og udbedrer. Vi dykker også ved eftersøgninger, hvis vi leder efter folk, som er faldet i vandet, forklarer Jens Grau.

Jens Grau er tillige fiskeriassistent og sejler med, når skibet laver fiskeriinspektion - og så er han fartøjsfører og kan sejle Knud Rasmussens gummibåd og SAR-båd.

Spørgsmålet

Hvad laver en matros på en inspektionskutter i Søværnet?

Hjælper til overalt

En del af opgaverne udfører han i den almindelige arbejdstid, mens andre ligger på alle tidspunkter af døgnet, for eksempel SAR-udrykninger og fiskeriinspektioner.

Inspektionsfartøjerne har mange forskellige opgaver, og matroserne er indblandet i det meste. Det gælder også, når Knud Rasmussen i perioder fungerer som uddannelsesplatform for kadetter, værnepligtige og marinelever.

- Jeg har blandt andet lavet speedbåds-certifikat til værnepligtige. Det var en sjov og anderledes opgave, hvor jeg havde mulighederne for at give nogle af mine erfaringer videre, fortæller Jens Grau.

Indflydelse på egne opgaver

På Knud Rasmussen er der seks matroser i den 20 mand store besætning, og matroserne har selv mulighed for at påvirke deres arbejdsdag.

- Jeg kan for eksempel godt lide at male, så det gør jeg en del, mens der er nogle andre, der er gode til det med tovværk. På den måde fordeler vi selv opgaverne i mellem os. Mange af os har sejlet sammen i 10-15 år, og vi kender derfor hinanden godt og ved, hvem der er gode til de forskellige ting, siger Jens Grau. ■

JENS GRAU SPØRGER: Hvad laver en redder på Forsvarets redningshelikoptere?

NEM VEJ TIL MILITÆRFAGLIG VIDEN

Du kan søge i Forsvarets biblioteks fysiske samlinger og e-ressourcer samtidigt.

Et søgesystem på Forsvarets Biblioteks hjemmeside gør det muligt at søge i mange forskellige viden-databaser. Både efter elektroniske/fysiske tidsskrifter og bøger i en og samme søgning.

Besøg www.fbib.dk – og bliv klogere på din militærfaglige viden

PROFILER

SØVÆRNETS FØRSTE KVINDelige KOMMANDØR SIGER FARVEL

Annemette Ruth har været spydspids for kvinder i forsvaret. Med udgangen af januar går hun på pension.

AF MICHAEL AAGAARD JENSEN / VÆRNSFELLES FORSVARSKOMMANDO

PENSION

Den 1. juli 1981 blev Annemette Ruth udnævnt som den første kvindelige Søofficer af A-linjen. Afgangseksamen bestod hun med et gennemsnit på 10,2 og hun fik Henrik Gernermedaljen. Til udnævnelsen fik alle hendes mandelige kollegaer en sabel. Annemette fik en dolk.

I dag sidder hun på sit kontor på Nyholm. Skjorten hun har på, er søværnets dameskjorte, men hun har fået den syet om, så skulderstropperne har plads til distinktionerne. Det er der ikke som standard. I januar fyldte kommandør Annemette Ruth 60 år og med udgangen af måneden, slutter en karriere, som har gjort hende til den højst placerede kvinde i Søværnet.

- Da jeg blev færdig som student kunne kvinder ikke blive officer, så jeg måtte prøve noget andet. Så kom der en EF lovgivning omkring ligestilling, som fik mig til at søge, fortæller hun.

Ingen sejlads

Det var i midten af 1970'erne. Hun bad flere gange om ansøgningsskema til officersuddannelsen. Men hun fik konsekvent et skema til at blive konstabel. Da hun kom ind, var hun den anden kvinde på Søværnets Officersskole, og systemet havde på ingen måde accepteret, at kvinderne var kommet for at blive.

- Jeg kunne for eksempel ikke komme ud at sejle. Det var lidt svært at finde ud af, om det egentlig skyldes lovgivning, eller om det var retningslinjer, man kunne have lavet om, hvis man ville, fortæller Annemette Ruth.

Først sent i uddannelsesforløbet som kadet kom hun ud at sejle med de grå skibe. Men kun fordi hendes skoleofficer sørgede for, at det skete.

- Det er jo grotesk at tænke på, at de ansatte mig til en uddannelse i Søværnet og samtidig ikke syntes, at jeg skulle ud at sejle. Jeg kan ikke vide det, men jeg kan ikke lade være med at tænke, at de nok ikke har troet, at jeg ville holde så længe, siger hun.

Kadet på Fylla. Foto: Privat

Uønsket opmærksomhed

Som en af de få kvinder i Søværnet fik hun også meget uønsket opmærksomhed.

- Det var rigtig pinligt, når der kom en officer, der skulle undervise os, og han så slog hænderne sammen i begejstring over at se mig, fortæller hun.

Det var ikke kun Annemette, der fandt den form for opmærksomhed irriterende.

- Nogle af mine mandelige kollegaer syntes, jeg fik en fordel, eller at der blev lagt særligt mærke til mig. Det kan jeg godt forstå. Det jeg ikke synes var ok, var, at de blev sure på mig, og ikke på den officer, der kom ind og manglede situationsfornemmelse, siger hun. Selvom hun på officersskolen mærkede modgang på grund af sit køn, så klarede hun sig med hjælp fra sine kammerater.

- Jeg havde tre fantastiske kammerater, som stod last og brast med mig. Og havde jeg ikke haft dem, så havde det nok været svært, siger hun.

Men på trods af, at hun har oplevet en del modstand på officersskolen, så blev kønnet mindre vigtigt i takt med, at hun fik vist, hvad hun kunne.

- Så begynder man at blive set på som en ressource i forhold til det, du gør, og hvordan du løser dine opgaver. Det med at du er kvinde, det bliver sekundært. Jeg har oplevet meget, meget få chefer, der har set det som et problem, at jeg var kvinde, fortæller hun.

Mangfoldighed

En af de ting Annemette Ruth ser tilbage på med mest stolthed, er da også den forskel,

Udnævnelse til premierløjtnant-1. Foto: Privat

hun har gjort for andre kvinder.

- Jeg har to ting, hvor jeg synes, jeg har fået sat et fornuftigt aftryk. Det er så ikke kun mig, men den gruppe af medarbejdere, som jeg har haft omkring mig på det tidspunkt. Det ene er den indsats, som vi gjorde for mangfoldighed, dels kvinder, som jeg har arbejdet rigtig meget med, fordi jeg har haft et job, hvor det har været mit ansvar. Og så det arbejde vi har lavet med etniske minoriteter. Det er ikke lykkedes fuldt ud, men det er i hvert fald blevet bedre. Det andet område er støtten til veteraner. Det synes jeg også, er en opgave, som er værd at være en lille smule stolt af. Hvis jeg tænker på, hvor vi startede, så synes jeg, at Forsvaret er nået rigtig langt, siger hun. ■

ORDBOGEN.COM

TIL TABLET OG SMART-PHONE

DANMARKS STØRSTE ONLINE ORDBOG
Ordbogen.com

Ordbogen Online er navnet på den app, som Ordbogen.com har udviklet til iPhone, iPad, Android og Windows Phone. Log ind via WAYF.

- 1) Installér app'en Ordbogen Online på din smartphone eller tablet
- 2) Åbn Ordbogen Online
- 3) Klik på WAYF [ikonet] i nederste venstrehjørne
- 4) Vælg Forsvarets Bibliotek blandt mulige institutioner
- 5) Username + password er identisk med dit bibliotekslogin
- 6) Nu kan du slå op i ordbogen uanset hvor du befinder dig!

Ebola-behandler frygter stigmatisering

En af vores sygeplejersker blev sendt hjem til Danmark i begyndelsen af januar efter et uheld, hvor en rem fra sikkerhedsdragten havde lavet en rift i hendes finger. Selvom risikoen for smitte var minimal, måtte hun hjem, for det er vigtigt, vi ikke tager nogen chancer. Hendes hjemsendelse tydeliggjorde det, jeg anser som en af de største udfordringer ved udsendelsen – mulig stigmatisering efter hjemkomst. Jeg læste desværre kommentarer fra diverse debatter om, vi ikke skulle komme hjem, før vi var sygdomsfrie, og at vi udnytter det danske sundhedssystem. Det har ligget i mit baghoved, siden min beslutning om at blive udsendt blev truffet.

Dengang blev jeg mødt med flere forskellige meninger, hvilket er helt fair. Men når meninger bygger på uvidenhed, og samtidig er meget passionerede, kan jeg godt blive lidt skræmt ved tanken om, hvad der venter mig derhjemme. Får jeg ikke et kram af mine kære? Bliver jeg ikke inviteret med til fester? Vil folk mon ikke længere stå ved siden af mig i køen i Brugsen?

I mine øjne er ebola ikke en voldsomt smitsom sygdom – grunden til at vi sikkerhedsmæssigt går med livrem og seler, er, at konsekvenserne, hvis man bliver smittet, kan være enorme. Samtidig er vi alle utrolig opmærksomme på vores almene tilstand hernede, og det fortsætter uden tvivl derhjemme. Heldigvis har vores hjemsendte sygeplejerske ikke givet udtryk for at have være udsat for ubehagelige reaktioner, ud over nogle debatkommentarer. Vi savner hendes gode humør hernede!

Patienter, der udskrives hernede, risikerer også stigmatisering – selvfølgelig i noget højere grad end os fra det sundhedsfaglige team. Bliver patienter raske igen, udskrives de med sang, klapsalver, trommer og dans. Det er meget rørende at få lov at overvære en udskrivelse, men selvom de har overlevet ebola, kan de være meget svage og præget af sygdommen længe efter. Man forventer derfor heller ikke, at de er i stand til at arbejde, og derfor giver Røde Kors dem sække med nødhjælp, der kan række i op til et halvt år. Ved udskrivelsen får de også udleveret et certifikat med officielle stempler, der fortæller, at de er raske igen. Uden det risikerer de tidligere patienter at blive udstødt af deres lokalsamfund og familie og venner, som frygter selv at blive smittet.

Jeg cyklede for et par dage siden med en sygeplejerske på besøg hos en tidligere ebola-patient, en 10-årig dreng, som var blevet overført til et andet behandlingscenter. Hans certifikat havde været af dårlig kvalitet, og derfor troede plejepersonalet på det nye behandlingscenter, at det var uægte, og de turde ikke behandle ham. Han har nu fået et nyt certifikat, og forhåbentligt flytter han snart hjem til sin voksne storebror (deres mor døde for flere år siden, og faren døde for nylig – sandsynligvis af ebola). Han er en rigtig dejlig dreng med et skønt smil, og jeg håber, han går en dejlig fremtid i møde. ■

Læs dette indlæg i sin fulde længde og følg med i Marianne Ejsings udsendelse til Vestafrika på <http://mariannejsing.wordpress.com>

Marianne Ejsing
bioanalytiker
udsendt til Vestafrika

MED ANDRE ØJNE

SAGT & SKREVET OM FORSVARET

Vi kæmpede i Helmand, fordi det var vores job

- I debatten om Afghanistan bliver vi menige soldater ofte fremstillet som umodne, eventyrlystne drenge, der tror, krigen er et Xbox-spil. Knægte, der keder sig i deres provinsbyer og slår tiden ihjel med computerspil, stripere og druk. ■

Kronik af Niels Jespersen i Politiken
17.01.2015 - www.kortlink.dk/frad

591 veteraner får anerkendt arbejdsskade

Det er blevet lettere at få anerkendt psykiske skader for veteranerne. Det viser den første store opgørelse på området. Ifølge den har 591 veteraner fået anerkendt PTSD som arbejdsskade. I næsten ni ud af ti sager får veteranerne medhold. ■

TV2 Nyhedernes hjemmeside,
22.01.2015 - www.kortlink.dk/frca

Perspektivrig flytning i Forsvaret

- Set i et større perspektiv lyder flytningen - inklusive flytningen af den oversete uddannelsesafdeling - gennemført fornuftig. I Aarhus har vi i forvejen en lang række institutioner, som oplagt kan spille sammen med Forsvarets Sundhedstjeneste, når den skal udvikle sig til at tage endnu bedre vare på vores soldater i fremtiden. ■

Jens W. Møller, redaktionschef, på lederplads om flytningen af FSU til Smilets By.

Århus Stiftstidende,
22.01.2015

Farlige russiske flyvninger

- Jeg vil ikke lægge skjul på, at det ikke er hensigtsmæssigt for flysikkerheden, at der er så stor en aktivitet fra Ruslands side over Østersøen. Derfor har vi nationalt måttet tage nogle initiativer for at sikre, at der bliver taget hånd om flysikkerheden. De initiativer er helt nødvendige, og vi gør meget. ■

Magnus Heunicke (S), transportminister, om russiske militær-flyvninger over Østersøen uden tændte transpondere.

BT, 16.01.2015 - www.kortlink.dk/frcw

KLAUS BOLVING / DIREKTØR

Klaus Bolving
Direktør i CenSec

Alder: "En af de glade 60'er" (54 år)

Civilstatus: Samboende. Har to udeboende, voksne børn.

Livret: Grillet oksemørbrad

Yndlingsmusik: Rammstein samt alt godt fra Wienerfilharmonikerne

Yndlingskulturoplevelse: Skanderborg Festivalen

Yndlingsrejsemål: Østeuropæiske hovedstæder

Samarbejde og tillid skaber enorme kræfter

Drømmen om at være leder fik Klaus Bolving til at bruge 27 år af sin karriere i Søværnet. Som leder i det civile har han stadig kontakt til Forsvaret.

AF NANNA HØYBERG PEDERSEN / VÆRNSFELLES FORSVARSKOMMANDO

LEDELSE

- Skal jeg stå sådan med armene? Har I ikke lagt mærke til, at sådan står officerer altid på billeder? Det er, så man kan se distinktionerne på ærmerne. Sådan stod jeg da også altid. Ellers kunne man jo ikke se dem, siger Klaus Bolving med et grin. - Men det vil jeg ikke i dag. Det er jeg jo ikke mere, fortsætter han og hænger bestemt armene ned langs siden, da hans portrætbillede til Forsvarsavisen skal tages og venter på, at kameraet blitser.

Jeg ville være leder

Klaus Bolving er direktør i CenSec, som ligger i et specialdesignet kontor på Karup Lufthavn. De indre vægge er lavet af glas med persienner, der kan trækkes for, og kontoret består af et stort mødebord med åben forbindelse til de fem skriveborde med hæve-sænkefunktion. To medarbejdere sidder og skiftevis taler i telefon og taster løs. Store vinduer ud mod parkeringspladsen kaster lyset ind i lokalet, og i det ene hjørne står en kaffemaskine og summer let. - Jeg har altid været fascineret af ledelse, så da jeg var færdig med gymnasiet, så jeg Forsvaret som den mest attraktive måde at blive leder på, fortæller Klaus. - Jeg undersøgte mulighederne i Forsvaret, og det var Søværnets professionelle samarbejdskultur og menneskesyn, der tiltalte mig mest, så der startede jeg i 1980 i Auderød, fortsætter han.

Klaus Bolving fik smag for fagligheden i Søværnet og kom hurtigt til søs i mange af Flådens skibe, da han startede som officersaspirant.

- Jeg var grebet af værdien, der ligger i "at ofre noget for fædrelandet", slår han fast.

I et stykke tid efter sin uddannelse som officer sejlede han undervandsbåd, og målrettethed, ambitioner og dygtighed fik ham hurtigt til at stige i graderne. Da Klaus stoppede i Forsvaret efter 27 års tjeneste, var han kommandørkaptajn.

Old boys-netværk

Netop det at avancere havde de unge officerer en helt sær-

lig motivation til.

At blive en del af det fine netværk krævede ikke mindst erfaring, og den erfaring fik Klaus blandt andet som næstkommanderende på inspektionsskibet Vædderen og senere som chef på inspektionsskibene Vædderen og Triton samt via chefposter i Forsvarets Efterretningstjeneste og Forsvarsakademiet.

- Sammenlagt var jeg på havet i 13 år ud af de 27 år, jeg var i Forsvaret, fortæller Klaus.

Der var det her old boys-netværk blandt de ældre officer. Det var vi jo misundelige på som unge.

- Det var vildt at fiske folk op af havet og forsøge at redde dem. Engang i mellem mislykkedes det, og det har gjort enormt indtryk på mig. Men det gjorde faktisk lige så stort indtryk, når det lykkedes at redde en nødstedt. Især mødet med de pårørende efterfølgende var en oplevelse. Al den taknemmelighed de føler – det kan ikke beskrives.

Han sejlede både i dansk og internationalt farvand, men følelsen af sammenhold var den samme.

- Der er en ekstrem synergi i samarbejdet. Der er brug for alle på et skib. Jeg har oplevet at være pakket totalt ind i storis oppe ved Grønland. Det kunne nemt være endt galt, men det lykkedes, fordi alle kom med gode ideer til løs-

ninger til, hvordan vi kom ud af isen. Alle ideerne tilsammen virkede. Jeg tror på, at gennem tillid udløses enorme kræfter, siger Klaus.

Samarbejdskulturen på et skib, hvor alle er nødvendige, var præcist grunden til, at Klaus valgte Søværnet - og det levede op til hans forventninger.

Samarbejde kræver tillid

Sammenhold og tillid er noget af det, Klaus har taget med sig i sit videre arbejde, da han stoppede i Forsvaret i 2007. Han havde et par jobs og havde blandt andet sin egen konsulentvirksomhed, før han fik jobbet som direktør i CenSec. - Jeg var jo i Forsvaret i 27 år, så jeg er en del af old boys-netværket, og det har jeg været længe. Det forsvinder jo ikke, bare fordi jeg ikke længere er i Forsvaret selv, siger Klaus.

Han mener, at samarbejde baserer sig på tillid, og derfor er det vigtigt ikke at misbruge netværket. På den måde bliver netværket positivt fra begge sider.

I CenSec, hvor der er en tæt kontakt til Forsvaret, er det en fordel at kende systemet så godt, som Klaus.

- Det er jo en af mine kompetencer, der gør, at jeg kan sidde i det her job. Vi er få ansatte, og alle kompetencer skal tilgodeses. Men det er da klart, at jeg ofte savner min tid i Forsvaret. Heldigvis har jeg stadig kontakt med rigtig mange gennem mit arbejde men også privat. De sociale medier gør det jo nemt at holde kontakt. Og mit arbejde i dag gør jo, at mit netværk i Forsvaret breder sig til de yngre officerer, siger han. ■

OM CENSEC

CenSec er en medlemsfinansieret forening med fem ansatte og en del freelancekonsulenter. Foreningen støtter små og mellemstore virksomheder, der ønsker at blive leverandører til forsvars-, sikkerheds- og rum-industrien, både i Danmark og udlandet. CenSec hjælper virksomhederne til at være konkurrencedygtige og skabe et netværk både med hinanden og med relevante aftagere af virksomhedernes produkter.

7

FORSVARET I ET VALGÅR

Uanset politisk observans er det et faktum, at 2015 er et valgår. Valgår betyder også valgkamp, og som en stor, offentlig arbejdsplads med opgaver i ind- og udland er det sandsynligt, at Forsvarets fremtid vil blive debatteret op til valget. Derfor har vi spurgt nogle af kollegerne, hvad der efter deres mening er det vigtigste forsvarspolitiske spørgsmål.

” Balancen mellem opgaver, ressourcer og bemanning. Vi skal finde balancen mellem de tre ting, for så er vi et robust Forsvar.

PALLE
AIR FORCE TRAINING CENTRE

” Jeg tror, vi skal bevare fokus mod Øst og udviklingen i Rusland og Ukraine.

FLEMMING
FORSVARSMINISTERIETS MATERIEL- OG
INDKØBSTYRELSE

” Jeg håber, det politiske niveau vil give vores nye organisation ro, så vi kan bruge ressourcer på vores kerneopgaver.

CHRISTIANE
FORSVARETS PERSONALESTYRELSE

” Om hvorvidt Hjemmeværnet og Redningsberedskabet kan hænge fornuftigt sammen med de nye rammer.

JEPPE
HJEMMEVÆRNSKOMMANDOEN

” Krisen i Ukraine, og hvordan vi ruster det danske forsvar til at kunne håndtere det.

THOMAS
GARDEHUSARREGIMENTET

HVILKET FORSVARSPOLITISK SPØRGSMÅL, SYNES DU, ER DET VIGTIGSTE I DETTE VALGÅR?

” Det vigtigste er at få ro om Forsvarets struktur og placering.

LARS
VETERANCENTRET

” Det må være forhindring af radikalisering af unge, som vi for eksempel ser med IS.

TORSTEN
HÆRSTABEN

”

I hvert nummer af Forsvarsavisen beder vi syv ansatte i forsvaret om at forholde sig til det samme spørgsmål. Vi spørger ansatte i hele Forsvaret, soldater såvel som civile.

Bliv ven med forsvaret på **Facebook**.....

PLANET STRUKT

ET TEGNESERIEUNIVERS AF DEN ANDEN VERDEN

LIGE SOM DET DANSKE FORSVAR HAR VI KRAV OM, AT MAN SKAL BESTÅ BASISKRAV FOR BL.A. AT KUNNE BÆRE TUNGT UDSTYR...

SÅ DU SKAL DOKUMENTERE RESULTATER INDEN FOR LØB, CORETRNING, SMIDIGHED, EVNE TIL AT PAKKE OG BÆRE VÆGT, BEVARE BALANCEN OG VISE UDHOLDENHED.

ER DER NOGENSINDE NOGEN, DER HAR BESTÅET PRØVEN...??

DU MANGLER AT TAGE LADEGREB...